జన రాజకీయం కోసం ...

₹ 10/-

లోక్‌సత్తా టైమ్స్

సంపుటి- 6 సంచిక - 21 పక్షపత్రిక నవంబర్ 1-15, 2015

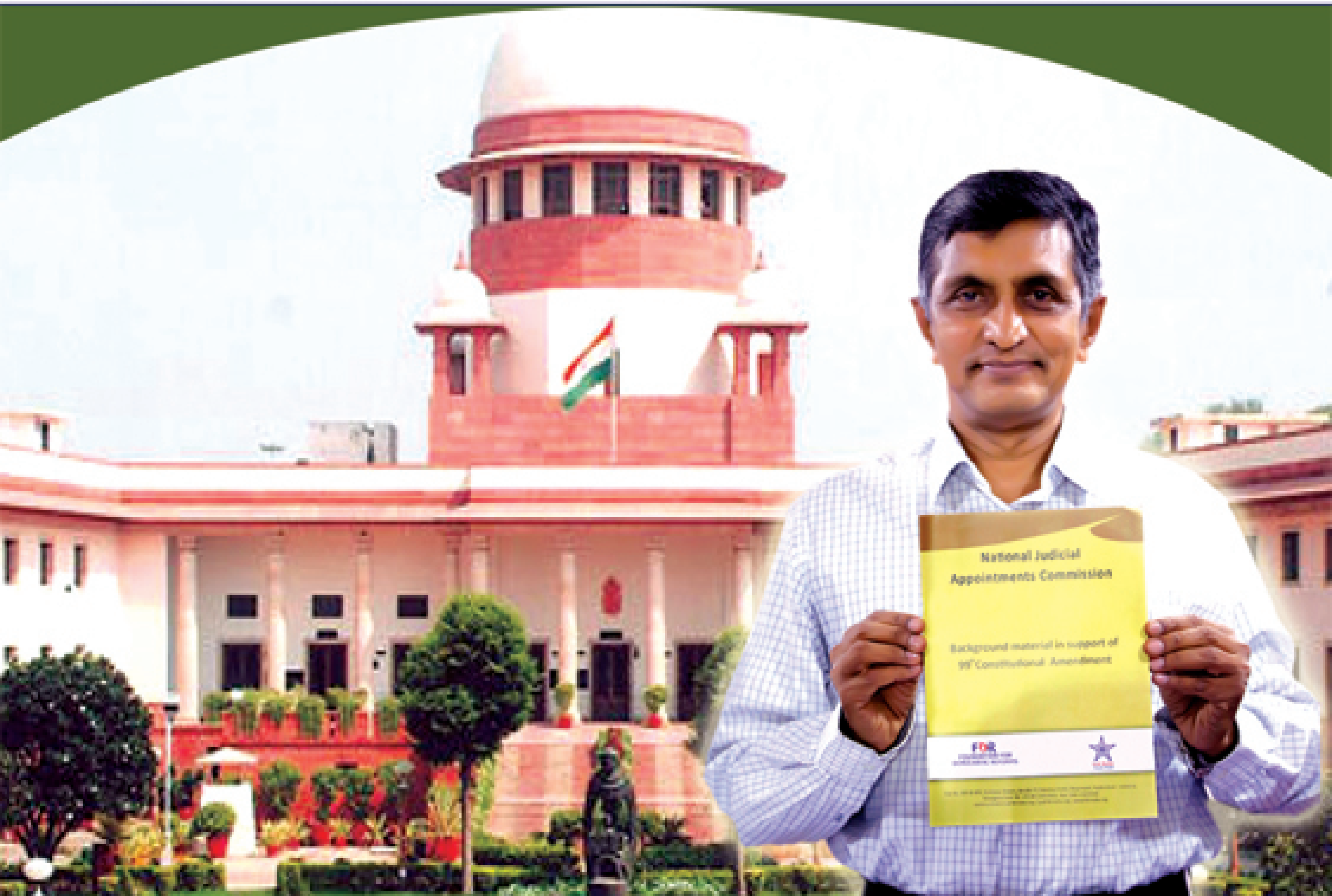

సుప్రీంకోర్టుని రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్యం బోనులో నిలబెట్టిన లోక్‌సత్తా

ఎన్‌జేఏసీ (99వ రాజ్యాంగ సవరణ)పై తీర్పు నేపథ్యంలో సుప్రీంకోర్టు జవాబుదారీతనంపై తొలిసారి విస్తృత చర్చ

'బైబిల్–సృష్టికర్తలు–దేవుళ్లు' పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న
లోక్‌సత్తా వ్యవస్థాపకుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్

కులమతాలను వదిలేస్తేనే సుస్థిర ప్రగతి : జేపీ

దేశాన్ని, సమాజాన్ని పట్టిపీడిస్తున్న కులమతాలను వదిలేస్తేనే సుస్థిర ప్రగతి సాధ్యమవుతుందని లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపకుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ అన్నారు. విజయవాడ బుక్‌ఫెస్టివల్ సొసైటీ కాన్ఫరెన్స్ హాలులో మానవ వికాస వేదిక మహాసభలో ముఖ్యప్రసంగం చేస్తూ, మనదేశంలో ఆహారపు అలవాట్లపై, ప్రశ్నించే కలాలపై దాడులు జరగటం అన్యాయమన్నారు. హిందూ మతాన్ని కొందరు కబ్జా చేస్తున్నారని, సాంకేతికంగా, ఆర్థికంగా పెరుగుదల జరుగుతున్నా మానవత్వం మాత్రం పెరగటం లేదని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ముస్లిం మతాన్ని తాలిబన్లు ఎలా వక్రీకరిస్తున్నారో, హిందూ మతాన్ని కొందరు అలా పక్కదోవ పట్టిస్తున్నారన్నారు. భారతీయత అంటే చార్వాకుల్ని రుషులుగా, బుద్ధుడిని దేవుడిగా మార్చిన విధానంగా ఉంటుందని, దాడి చేసి లేకుండా చేసే స్వభావంగా కాదని అన్నారు. మనం ఒక నాగరిక, సమసమాజాన్ని నిర్మించటానికి ఎంత సుదీర్ఘ సంక్లిష్ట ప్రయాణం చేయాల్సి ఉందో హర్యానాలో అమాయక దళిత పిల్లలపై దారుణ హింస రుజువు చేస్తోందన్నారు. సమాజం ఆత్మశోధన చేసుకోవాలన్నారు. మనకు చెప్పుకోదగిన ఘన సంస్కృతే కాకుండా, దిద్దుకోవాల్సిన ఘోరతప్పిదాలు కూడా ఉన్నాయన్నారు. గొప్ప రాజ్యాంగం, అందరికీ ఓటు హక్కు ఉన్నంత మాత్రాన ప్రజాస్వామ్యమైపోదన్నారు. మనం సమాజాన్ని నిర్మించుకోవాలి, పాలకులకు, ప్రజలకు కూడా పాఠాలు చెప్పాలి అన్నారు. అధికారం కోసం సమాజాన్ని, రాజకీయాల్ని దిగజారిస్తే ఎంత ప్రమాదమో పార్టీలు కూడా గుర్తించాలన్నారు. చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుంటాంలే అంటే, అప్పటికే చాలా నష్టపోతామన్నారు. ప్రతి బిడ్డ సామర్థ్యం వికసించేలా అందుబాటులో నాణ్యమైన విద్య, ఆరోగ్యం, కనీస వసతులు, అవినీతి లేని ప్రభుత్వ సేవలు లేకుండా, గొప్ప ఆధునిక దేశంగా నిర్మిస్తామంటే అవి కలలు, కబుర్లే అవుతాయని హెచ్చరించారు. నేటితరం పిల్లలకు శాస్త్రీయ విజ్ఞానాన్ని అందించాలని జేపీ అన్నారు. మనదేశంలో పెళ్ళిళ్లు, శుభకార్యాలు, ఆచారాల పేరుతో ఏటా రూ.10 లక్షల కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేస్తున్నారని, జాతీయ ఆదాయంలో ఐదుశాతం ఆడంబరాలకు ఖర్చు చేస్తున్నారని అన్నారు. అమరావతి శంకుస్థాపన పేరుతో కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేయటాన్ని జేపీ ఖండించారు. ఈ సందర్భంగా మతరహిత జీవనవిధానం ప్రయోజనాలు అంశంపై జి.విజయం, భారతీయ లౌకికవాదం- ఒక పరిశీలన అంశంపై మానవ వికాస వేదిక వ్యవస్థాపకులు బి. సాంబశివరావు, భావప్రకటనా స్వేచ్ఛకు ఎదురయ్యే సవాళ్లు-పరిష్కారాలుపై జనసాహితీ సంస్థ దివికుమార్ ప్రసంగించారు. కార్యక్రమంలో ఎన్. విక్రమ్, మోతుకూరి వెంకటేశ్వరరావు, కె.వెంకటేశ్వరరావు, వై.రాజు, అశోక్, వి.నారాయణమూర్తి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

జన రాజకీయం కోసం...

లోక్‌సత్తా టైమ్స్

పక్షపత్రిక నవంబర్ 1-15 2015

సంపుటి - 6 సంచిక - 21

లోపలి పేజీల్లో...

కంచే చేను మేసింది 5

వ్యవస్థీకృత సంస్కరణకు హెచ్చరించే తీర్పు........ 8

ఇతర ప్రజాస్వామ్య దేశాల్లో ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థ...... 11

కొలీజియంపై సుప్రీంకోర్టు వాదన సరికాదు........ 12

న్యాయవ్యవస్థ జవాబుదారీతనం ఆవశ్యకతపై........ 13

లోక్‌సత్తా సుదీర్ఘ కృషి ఎన్‌జేపసీ........ 14

ఉమ్మడి పౌరస్మృతిపై మళ్లీ చర్చ........ 19

యమర్జెన్సీపై తిరుగుబాటు........ 20

కొలీజియం వ్యవస్థలో సంస్కరణలు అవసరం........ 21

ఏరు దాటాక తెప్ప తగలేశారు 22

ప్రత్యేక హోదా కావాలని బాబు అడగనే లేదు........ 26

పోలీసు సంస్కరణలకు పూర్తి మద్దతు........ 28

మార్కెట్‌యార్డులను రైతులకు అప్పచెప్పాలి........ 30

స్థానిక ప్రభుత్వాల సాధికారత ఊసే లేని స్వచ్ఛభారత్.. 31

కళ్లు చిదంబరానికి జేపీ నివాళి........ 32

ప్రత్యేక హోదా సాధనకు లోక్‌సత్తా పోరాడుతుంది..... 33

సంపాదక వర్గం

డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్
ప్రధాన సంపాదకులు

సంపాదక వర్గం

బండారు రామ్మోహన్‌రావు
డా॥ ఆలూరి విజయలక్ష్మి
కె.వి. కుటుంబరావు

బుక్ & కవర్ డిజైన్ : సునీత ఆరిమిల్లి

చంద్రబాబు ఈవెంట్ మేనేజర్‌లా కాకుండా ముఖ్యమంత్రిలా వ్యవహరించాలి

అమరావతి రాజధానికి లోక్‌సత్తా వ్యతిరేకం కాదు. కానీ ఆ పేరుతో ఆర్భాటాలకు, అధికార కేంద్రీకరణకు మాత్రం ఖచ్చితంగా వ్యతిరేకం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని శంకుస్థాపన విషయంలో డబ్బును లెక్కచేయకుండా వేడుక నిర్వహించామన్న సంతృప్తే తప్ప ఫలితం రాలేదు. శంకుస్థాపనకు వచ్చిన ప్రధానమంత్రిని ఏంకావాలో అడగకుండా, 'సార్ సార్, మీ దయ మా ప్రాప్తం' అన్నట్టుగా చంద్రబాబు నాయుడు వ్యవహరించారు. చంద్రబాబు ఈవెంట్ మేనేజర్‌లా, అమరావతి కార్పొరేషన్ మేయర్‌లా కాకుండా ముఖ్యమంత్రిలా వ్యవహరించాలి. ప్రజాధనంతో విందులు, వినోదాలు, ఆర్భాటాలు, విలాసాలు మానాలి. వేడుకకు పదుల కోట్లు, క్యాంప్ ఆఫీసుకు రూ.10 కోట్లు, విమానాలకు వందల కోట్లు ఖర్చు చేయటమేమిటి? రాష్ట్ర ఖజానాలో లక్షల కోట్ల ప్రజాధనం మూలుగుతోందా? రాష్ట్రం ఆర్థిక నష్టంలో ఉంటే, మంత్రులకు రూ.40-50 లక్షలు విలువ చేసే ఏసీ కార్లు అవసరమా? గోదావరి పుష్కరాలు, అధికారుల విభజన, పట్టిసీమ, అమరావతి ఈవెంట్ మేనేజ్‌మెంట్లు అయిపోయాయి. మరో ఆరేడునెలల్లో కృష్ణా పుష్కరాలు ఉన్నందున మరో ఈవెంట్‌తో ప్రజల ముందుకొస్తారా? 30వేల ఎకరాల్లోని రాజధానే సర్వస్వం అంటే, ఇక జిల్లాలోని మిగతా ప్రాంతాలు, రాష్ట్రంలోని మిగిలిన జిల్లాలు ఏమైపోవాలి? అధికారాన్ని ఆరాధించే, పాలకులను దేవుళ్లుగా పూజించే పాతకాలపు ఫ్యూడల్ సంస్కృతి నుంచి బైటపడదాం. మనకు సరైన పరిపాలన, ప్రజల జీవితాల చుట్టూ తిరిగే బలమైన ఆర్థిక వ్యవస్థ కావాలి. న్యూయార్క్, చికాగో, లాస్‌ఏంజిల్స్ ఈ నగరాలేవీ రాజధానులు కావు. అమెరికా వంటి దేశాల్లో రాష్ట్రాల రాజధానుల పేర్లు కూడా మనకు తెలియవు. రాజధాని అంటే ప్రభుత్వ కార్యాలయాలుండే ప్రాంతం. ప్రజలకు రాజధానితో పెద్ద అవసరం ఉండకూడదు. గ్రామాలు, పట్టణాలు తేడా లేకుండా ప్రజలుండే చోటే అధికారం, పాలన, విద్య, వైద్యం, నైపుణ్యాలు, రోడ్లు, మంచినీరు, పారిశుద్ధ్యం తదితర కనీస సౌకర్యాలు అన్నీ ఉండాలి. ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో అవినీతి లేకుండా పకడ్బందీ చట్టం అమలు జరగాలి. స్థానికంగా అవినీతి జరిగితేనే పైనుంచి ప్రభుత్వం స్పందించాలి. అంతేతప్ప రాష్ట్రమంటే రాజధానే అన్నట్టు వ్యవహరించటం ముమ్ముందు ప్రమాదకర పరిణామాలకు దారితీస్తుంది. పరిపాలన అంటే ఆర్భాటం, పెత్తనం కాదు. కేంద్రంపై ఒత్తిడి తెస్తే తప్ప విభజన వల్ల జరిగిన నష్టాన్ని పూడ్చుకోలేం. కార్పొరేట్ ఐ.టి, సెంట్రల్ ఎక్సయిజ్ పన్ను రాయితీల్ని నూరు శాతం సాధించుకోవాలి. పరిశ్రమలతో యువతకు ఉపాధి కల్పించాలి. రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలు ప్రత్యేక హోదా రాష్ట్రాలకంటే వెనకబడి ఉన్నాయి. ఈ గణాంకాల్ని లోక్‌సత్తాయే పదేపదే చెబుతోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి ఒకవేళ ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వనంటే అందుకు నూటికి నూరుశాతం సమానంగా ఏమిస్తారో కేంద్రం విస్పష్టంగా తెలియచేయాలి. కనీసం వెనకబడిన జిల్లాలకు ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వటం అవసరం. దేశవ్యాప్తంగా ఇలాంటి డిమాండ్ వస్తే, ఆ రాష్ట్రాల్లోని జిల్లాలకూ వర్తింపచేయండి. తెలుగువారు అభ్యంతరం చెప్పాల్సిన పన్లేదు. విభజన చట్టంలో ఇచ్చిన హామీల్ని సాధించుకోవటం, ఉత్తర తెలంగాణ జిల్లాలకు రాయితీల్ని సాధించుకోవటం తెలంగాణరాష్ట్రానికి కూడా ఎంతో అవసరం. అందుకే విభజన చట్టంలో, పార్లమెంటులో ఇచ్చిన హామీల అమలుకు కేంద్రంపై పోరాడేందుకు తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు కూడా ముందుకు రావాలి. అమరావతి శంకుస్థాపనలో ఆయన పాల్గని సానుకూల సంకేతాన్నిచ్చారు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులూ అన్ని పార్టీలనూ కలుపుకుని కేంద్రప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవాలి. తెలుగు భవిత కోసం విభజనకు ముందు, విభజన సమయంలో, అసెంబ్లీలో, బైట చేసిన, చేస్తున్న పోరాటాన్ని లోక్‌సత్తా కొనసాగిస్తుంది.

- డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్

కార్టూన్ కార్నర్

రచనలు పంపండి

'లోక్‌సత్తా టైమ్స్' పత్రికలో ప్రచురణ కోసం వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్టూన్‌లు, ఉత్తరాలు ఈ కింది చిరునామాకు పంపండి.

ఎడిటర్, లోక్‌సత్తా టైమ్స్,
తులిప్స్ అపార్ట్‌మెంట్స్
6-3-655, ఫ్లాట్ నెం. 407
సివిల్ సప్లయిస్ ఆఫీస్ వెనుక
సోమాజిగూడ, హైదరాబాద్ – 500 082

ఫోన్ : 040-23310288
ఫోన్ / ఫ్యాక్స్ : 040-23311816

accountsdept@loksatta.org
loksattatimeslsp@gmail.com

చందా వివరాలు

జన రాజకీయ వాణి 'లోక్‌సత్తా టైమ్స్' పత్రిక చందాదారులుగా చేరండి... చేర్పించండి. సంప్రదించవలసిన ఫోన్ నం: **040-23311816**

విడి ప్రతి : రు. 10 ,
ఏడాది చందా : రు. 200
మూడేళ్ళ చందా : రు. 500

చందా రుసుమును "లోక్‌సత్తా టైమ్స్" ఎకౌంట్ నం: 62007167836 ఎస్.బి.హెచ్., పంజాగుట్ట బ్రాంచ్, హైదరాబాద్ పేరిట ఆన్‌లైన్ క్రెడిట్ చేసి వివరాలను ఇ-మెయిల్ చెయ్యవచ్చు.

లోక్‌సత్తా ప్రకటన రేట్లు

	బ్లాక్ & వైట్,	మల్టీకలర్
సగం పేజీ	₹ 2,500	
పూర్తి పేజీ	₹ 5,000	₹ 10,000
సెంటర్ స్ప్రెడ్	₹ 10,000	₹ 20,000
బ్యాక్‌పేజి	-	₹ 20,000
ఫ్రంట్ ఇన్‌సైడ్	-	₹ 15,000
బ్యాక్ ఇన్‌సైడ్	-	₹ 15,000

♦ ప్రకటన రుసుము Loksatta Times పేరిట హైదరాబాద్‌లో చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా చెక్/డిడి రూపంలో పంపగలరు.

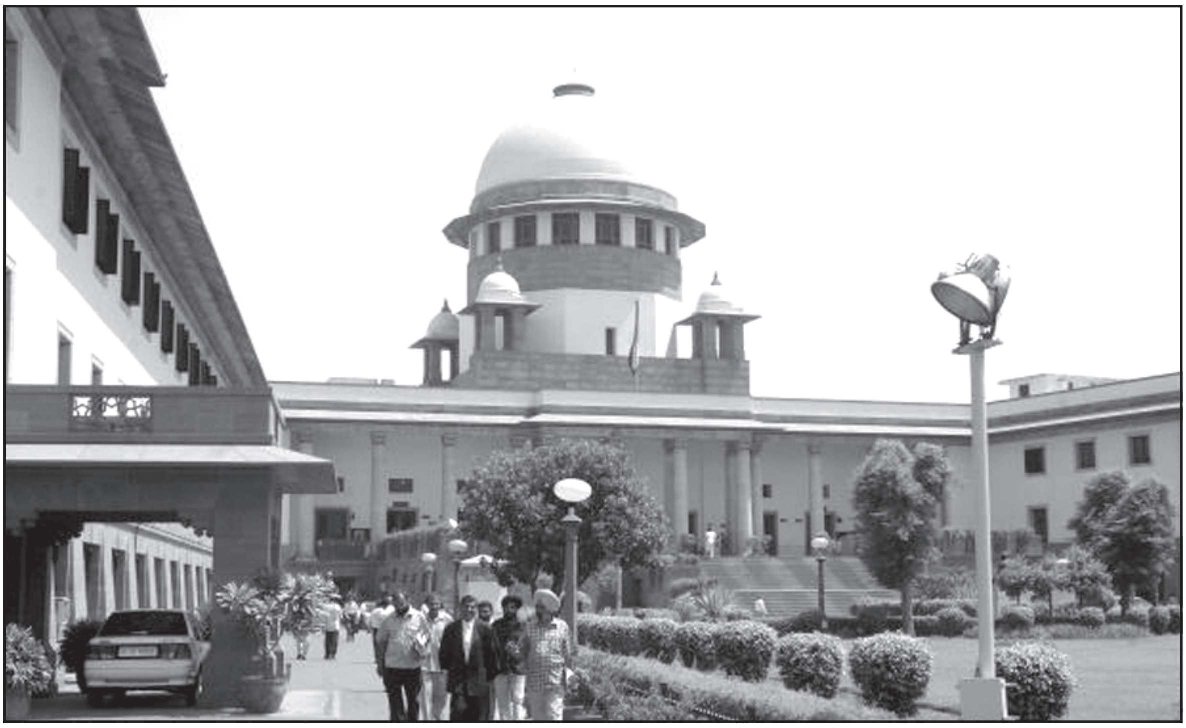

కంచే చేను మేసింది!

ఎన్‌జేఏసీని కొట్టివేస్తూ సుప్రీంకోర్టు తీర్పుని ప్రజలు తిరస్కరించాలి,

ఇది రాజకీయ పోరాటం కాదు, రాజ్యాంగ రక్షణ కోసం జాతిపోరాటం: జేపీ

పార్లమెంటు ప్రత్యేక సమావేశాలు ఏర్పాటుచేసి

పార్టీలకతీతంగా రాజ్యాంగాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించాలని విజ్ఞప్తి

ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామకంలో పార్లమెంటుకు, ప్రభుత్వానికి, పౌరులకు భాగస్వామ్యం కల్పించే జాతీయ జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్స్ (ఎన్‌జేఏసీ) చట్టాన్ని సుప్రీంకోర్టు కొట్టివేయటం రాజ్యాంగానికి, ప్రజాస్వామ్యానికి విరుద్ధం, ప్రజలు, పార్లమెంటు నిర్ద్వంద్వంగా ఈ తీర్పుని తిరస్కరించాలి అని లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ విజ్ఞప్తి చేశారు. రాజ్యాంగాన్ని తూ నాబొడ్డు అని సుప్రీంకోర్టే అనటం సాధారణ విషయం కాదు, ఇది రాజకీయ పోరాటం కాదు, జాతిపోరాటం అన్నారు. దేశ చరిత్రలోనే కీలకఘట్టమైన ఈ తీర్పు మీద పార్లమెంటు అత్యవసర సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి లోతైన చర్చతో రాజ్యాంగ, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలని, పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారాన్ని పరిరక్షించాలన్నారు. కంచే చేను మేసినట్టు అత్యున్నత న్యాయస్థానం వ్యవహరించిందని, రాజ్యాంగాన్ని ధిక్కరించిందని అన్నారు. సుప్రీంకోర్టుకు స్వయంప్రతిపత్తి రాజ్యాంగం నుంచి వస్తుంది తప్ప రాజ్యాంగాన్నే కాదనే అధికారం సుప్రీంకోర్టుకు లేదన్నారు. న్యాయమూర్తులు స్వయంభులు, దైవదూతలు, దైవాంశసంభూతులు, చక్రవర్తులు కాదని, రాజ్యాంగ, ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు లోబడి పనిచేయాల్సిందేనన్నారు.

ఎన్‌జేఏసీని ఏర్పాటుకు పార్లమెంటు, రాష్ట్రాల అసెంబ్లీలు ఆమోదించిన 99వ రాజ్యాంగ సవరణను

కొట్టివేస్తూ, జడ్జీలను జడ్జీలే నియమించుకునే పాత కొలీజియం వ్యవస్థనే కొనసాగించాలంటూ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఇక్కడ అమీర్‌పేటలోని లోక్‌సత్తా పార్టీ కార్యాలయంలో మీడియాతో మాట్లాడుతూ, ప్రపంచంలోని మరే ప్రజాస్వామ్య దేశంలోనూ ఇలా మాట్లాడే సాహసాన్ని న్యాయవ్యవస్థ చేయదని, కానీ రాజకీయం దిగజారి, అరుపులు, నినాదాలు తప్ప విధానాల సంక్లిష్టతల గురించి అవగాహన తక్కువ ఉండటం వల్ల మనదేశంలో ఇలాంటి తీర్పుని ఇచ్చారని అన్నారు. ఏ ప్రజాస్వామ్య దేశంలోనైనా జడ్జీలను జడ్జీలే నియమించు కోరన్నారు. ఫ్రాన్స్, కెనడా, బ్రిటన్ తదితర దేశాలన్నిటిలో ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామకంలో ప్రభుత్వాల, పార్లమెంటుల పాత్ర ఉంటుందన్నారు. చాలా దేశాల్లో సమాజంలోని పౌరులకు కూడా అవకాశం కల్పిస్తారన్నారు. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని సంప్రదించి ఉన్నత న్యాయమూర్తులను నియమించమని రాజ్యాంగంలో పదజాలం ఉంటే, దానికి విపరీతార్థాలు చెప్పి ప్రపంచంలో ఏ ప్రజాస్వామిక దేశంలోనూ లేనిరీతిలో జడ్జీలను జడ్జీలే నియమించుకునే విడ్డూరమైన కొలీజియం వ్యవస్థని మన సుప్రీంకోర్టు ఏర్పాటు చేసిందని, ఈ తరహా వ్యవస్థనే కొనసాగించాలనుకుంటోందన్నారు.

భారత రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించిన నవంబర్ 26, 1949న డా॥ అంబేద్కర్ మాట్లాడుతూ, ఈ రాజ్యాంగం విఫలమైతే తప్పు రాజ్యాంగానిది కాదు, దాన్ని అమలు చేసే వారిదేనని హెచ్చరించిన విషయాన్ని జేపీ ఉటంకించారు. రాజ్యాంగాన్ని పరిరక్షించాల్సిన సుప్రీంకోర్టే ఈవేళ రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడిందన్నారు.

దైవదూతల్లా, దైవాంశసంభూతుల్లా తమను తామే నియమించకుంటామని, ప్రభుత్వం, ప్రజలతో తమకు సంబంధం లేదని చెప్పటం ద్వారా సుప్రీంకోర్టు తన విశ్వసనీయతను తానే తగ్గించుకుందని జేపీ అన్నారు. దేశంలో సంక్లిష్టమైన మందిరం-మసీదు, రిజర్వేషన్లు, నదీజలాల పంపిణీ, ఆంధ్ర-తెలంగాణ వంటి రాష్ట్రాల మధ్య తగాదాలు వంటి ఘర్షణలు తలెత్తినప్పుడు రాజకీయం వాటిని పరిష్కరించటం కష్టమని, అటువంటి పరిస్థితుల్లో విశ్వసనీయమైన సుప్రీంకోర్టు అవసరమని, ఇలాంటి తీర్పులతో సుప్రీంకోర్టు తన విశ్వసనీయతను కోల్పేయి దైవదూతలం, దైవాంశసంభూతులం అంటూ వ్యవహరిస్తే ఉపద్రవాలు ముంచుకొచ్చి దేశ సమగ్రత కూడా ప్రమాదంలో పడుతుందన్నారు.

దేశం కన్నా న్యాయవ్యవస్థ ఎక్కువ కాదని, ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ వ్యవస్థయినా ప్రజల మద్దతును ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా పొందాల్సిందేనని, అలా ప్రజలతో సంబంధం లేని వ్యవస్థలకు విశ్వసనీయత, నైతికత ఉండదని జేపీ స్పష్టంచేశారు. పార్లమెంటు, పౌరులు, ప్రభుత్వం పాత్ర అక్కర్లేదు అంటే ఇక కలెక్టర్లని కలెక్టర్లు, ఎన్నికల సంఘాన్ని ఎన్నికల సంఘం, యూపీఎస్‌సీని యూపీఎస్‌సీ, ఇలా ప్రతి వ్యవస్థా తనను తానే నియమించుకోవచ్చని, రేపు ఎన్నికలు, పార్లమెంటు కూడా అక్కర్లేదనవచ్చని అన్నారు. ఈ ధోరణి అరాచకత్వానికి, నియంతృత్వానికి దారితీస్తుందన్నారు.

భారత రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించిన నవంబర్ 26, 1949న డా॥ అంబేద్కర్ మాట్లాడుతూ, ఈ రాజ్యాంగం విఫలమైతే తప్పు రాజ్యాంగానిది కాదు, దాన్ని అమలు చేసే వారిదేనని హెచ్చరించిన విషయాన్ని జేపీ ఉటంకించారు. రాజ్యాంగాన్ని పరిరక్షించాల్సిన సుప్రీంకోర్టే ఈవేళ రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడిందన్నారు. దేశ చరిత్రలో ఇది కీలకఘట్టమని, 99వ రాజ్యాంగ సవరణతో ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావటానికి లోక్‌సత్తా 14-15 ఏళ్ల పాటు పోరాటం చేసిందని అన్నారు. విజ్ఞతకు, నిర్భీతికి మారుపేరైన సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ ఎంఎన్ వెంకటాచలయ్య, జస్టిస్ జేఎస్ వర్మ, న్యాయమూర్తి జస్టిస్ కృష్ణయ్యర్‌లను ఒకచోటకి చేర్చి ఈ బిల్లును రూపొందించిందని, పదేళ్ల పాటు కృషి చేసి అన్ని పార్టీలనూ ఒప్పించిందని అన్నారు. అందుకే ఉప్పునిప్పులా ఉండే ఎన్డీయే, యూపీయేలు ఏకగ్రీవంగా పార్లమెంటులో 2014 డిసెంబర్‌లో ఈ బిల్లును ఆమోదించాయని గుర్తుచేశారు. ఎంతో నిజాయతీతో, ముందుచూపుతో, అత్యుత్తమ న్యాయమూర్తుల భాగస్వామ్యంతో లోక్‌సత్తా రూపొందించింది కాబట్టే పార్టీలకతీతంగా అది ఆమోదం పొందిందన్నారు.

ఇంప్లీడ్ అవుతానన్నా బెంచ్ అవకాశం ఇవ్వలేదు,

ఎన్‌జేఏసీపై కృషి, సమాచారం పుస్తకరూపంలో అందరికీ, స్పందించిన సోనియా

ఈ బిల్లు వెనక కృషిని, వివరాలను పుస్తకరూపంలో రాష్ట్రపతికి, ఉపరాష్ట్రపతికి, ప్రధానమంత్రికి, ప్రతిపక్ష నేతకు, అన్ని పార్టీలకు, పార్లమెంటు సభ్యులందరికీ పంపించామని, లేఖ రాశామని, కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు సోనియాగాంధీ ఇప్పటికే ఎన్‌జేఏసీకి మద్దతిస్తామని తిరిగి లేఖ రాశారని తెలిపారు. ఆ పుస్తకాన్ని, లేఖలను మీడియాకు జేపీ విడుదల చేశారు. ఎన్‌జేఏసీపై వాదనల సమయంలో ఇంప్లీడ్ కావటానికి తాను అభ్యర్థించినా సుప్రీంకోర్టు బెంచ్ అనుమతించలేదని, వారికి కూడా ఈ వివరాలు పంపానని తెలిపారు. ఈ చట్టంలోని సంక్లిష్ట దేశ ప్రయోజనాలను గుర్తించి సంయమనంతో తీర్పునివ్వాలని కోరానన్నారు. కానీ వారికి విషయం బోధపడకో, ఏం చేసినా చెల్లుతుందని భావించో, రాజ్యాంగానికి వేరే భాష్యం అనుకునో ఎన్‌జేఏసీని వ్యతిరేకిస్తూ తీర్పునిచ్చారన్నారు.

> *"నిజాయతీ, నిష్పాక్షికత, రాజ్యాంగం పట్ల గౌరవం, రాజకీయాల్లో, వ్యవస్థల్లో మౌలికమార్పు కోసం అసాధారణ కృషి అర్హతలుగా ఎఫ్‌డీఆర్, లోక్‌సత్తా ఈ పోరాటానికి పిలుపునిస్తోంది. కానీ ఈ పోరాటం చేయాల్సిన బాధ్యత, అధికారం పార్లమెంటుది, పౌరసమాజానిది. లోక్‌సత్తా తన వంతు పాత్ర పోషిస్తుంది"*

ఢిల్లీకి జేపీ

ఢిల్లీ వెళ్లి రాష్ట్రపతి సహా అందరినీ కలిసి మద్దతు కూడగట్టే ప్రయత్నం చేస్తానని జేపీ తెలిపారు. పార్లమెంటు అత్యవసర సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి ఈ తీర్పుపై కనీసం వారంరోజులపాటు చర్చించాలని, సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగవ్యతిరేక తీర్పునకు వ్యతిరేకంగా పార్లమెంటు సార్వభౌమత్వాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించేందుకు నడుం బిగించాలని, ఇది ప్రభుత్వ, పార్టీల వ్యవహారం కాదని అన్నారు. ఈ తీర్పును సరిచేసి, న్యాయమూర్తులు దైవాంశసంభూతుల్లా తమను తాము నియమించుకోకుండా, ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామకాలు పారదర్శకంగా జరిగేలా పభుత్వం, పార్లమెంటు చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. దేశంలోని అన్ని రాజ్యాంగసంస్థల నిష్ణాతుల్ని, ప్రపంచదేశాల నిపుణుల్ని పిలిపించి ప్రజలకు వాస్తవాలు అర్థమయ్యేలా చర్చ చేయాలని, న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని, రాజ్యాంగాన్ని, ప్రజాస్వామిక ప్రాతినిధ్యాన్ని కాపాడేలా ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించాలని అన్నారు. మీడియా దేశవ్యాప్తంగా ఈ కీలక తీర్పుపై ప్రామాణిక చర్చ జరిపి ప్రజల్లో అవగాహన పెంచాలన్నారు.

రాజకీయాలు దిగజారటం వల్లే ఇంతదాకా వచ్చింది, ప్రక్షాళనపైనా పార్లమెంటు కళ్లు తెరవాలి

దాంతోపాటు అసలీ పరిస్థితి ఇక్కడిదాకా రావటానికి రాజకీయాలు దిగజారటమే కారణమని పార్లమెంటు గుర్తించాలని జేపీ అన్నారు. అవినీతి, గూండాయిజం వంటి వాటితో రాజకీయం దిగజారటం వల్లే ప్రజలు రాజకీయానికి ప్రత్యామ్నాయంగా న్యాయవ్యవస్థ మీద మితిమీరి ఆధారపడుతున్నారని, ఆ ధోరణి కొనసాగితే అది ప్రజాస్వామ్యాన్ని, రాజ్యాంగాన్నే హరించివేస్తుందని అన్నారు. మన ప్రజాస్వామ్యంలో, రాజకీయంలో ఉన్న లోపాలపై లోక్‌సత్తా చేసినంత పోరాటం గత ఇరవైఏళ్లలో ఎవరూ చేయలేదని, అధికారం లేకుండానే 99వ రాజ్యాంగసవరణ సహా 15 మౌలిక మార్పుల్ని శాంతియుతంగా సాధించి చూపిందని, కానీ రాజకీయాల్లో మార్పునకు రాజకీయాలను ద్వేషించటం కాకుండా మరింత మరింత మంచి రాజకీయం దిశగా ప్రక్షాళన చేయటం, అత్యుత్తములు ఎన్నికయ్యే అవకాశాన్ని కల్పించటమే మార్గమని ఆచరించి చూపిందని అన్నారు. రాజకీయాలలో విశ్వసనీయత, నైతికత పెంచటానికీ పార్లమెంటు నడుం బిగించాలన్నారు.

"నిజాయతీ, నిష్పాక్షికత, రాజ్యాంగం పట్ల గౌరవం, రాజకీయాల్లో, వ్యవస్థల్లో మౌలికమార్పు కోసం అసాధారణ కృషి అర్హతలుగా ఎఫ్‌డీఆర్, లోక్‌సత్తా ఈ పోరాటానికి పిలుపునిస్తోంది. కానీ ఈ పోరాటం చేయాల్సిన బాధ్యత, అధికారం పార్లమెంటుది, పౌరసమాజానిది. లోక్‌సత్తా తన వంతు పాత్ర పోషిస్తుంది" అని జయప్రకాష్ నారాయణ్ అన్నారు. ❖

వ్యవస్థీకృత సంస్కరణే పరిష్కారం

- డాక్టర్ జయప్రకాష్ నారాయణ్

99వ రాజ్యాంగ సవరణపై సుప్రీంకోర్టు తీర్పు మన దేశ వ్యవస్థల మధ్య పరస్పర అపనమ్మకానికి నిలువెత్తు నిదర్శనం. సుప్రీంకోర్టు తీర్పులోని వాదన ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియకి వ్యతిరేకం. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యుత్తమ విధానాలను, ప్రమాణాలను కనీసం పరిగణలోకి తీసుకోకుండా ఇచ్చిన తీర్పు న్యాయస్థానం విశ్వసనీయతను, సాధికారతను కూడా దెబ్బతీసింది. అత్యున్నత న్యాయస్థానం వాదనలో మూడు మౌలికమైన సమస్యలు ఉన్నాయి.

మొదటిది, ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ వ్యవస్థయినా ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా ప్రజల నుంచే ఏర్పడాలి. లేకుంటే విశ్వసనీయత, నైతికత ఉండదు. లోక్‌సభ ప్రజల నుంచి నేరుగా ఎన్నికవుతుంటే, రాజ్యసభ రాష్ట్రాల శాసనసభల నుంచి ఎన్నికవుతుంది. చట్టసభల నుంచి ప్రభుత్వం ఎన్నికై ఆ సభకు జవాబుదారీ వహిస్తుంది. రాష్ట్రపతి, ఉప రాష్ట్రపతి చట్టసభల నుంచే ఎన్నికవుతారు. మిగతా అన్ని సంస్థలు కూడా జవాబుదారీతనం గల ప్రభుత్వం నుంచి లేదా ప్రభుత్వం, శాసన వ్యవస్థల ద్వారా చట్టబద్ధ ప్రక్రియతో ఎంపికవుతాయి. రాష్ట్రాల్లో కూడా ఇదే తరహా ప్రక్రియలు ఉంటాయి. ఎన్నికవ్వని వ్యవస్థ ఎంత గొప్పదైనా కావచ్చు, కానీ తన నియామకాలను, వారసుల్ని తానే నిర్ణయించుకునే అధికారాలుండవు. అటువంటి ప్రక్రియకు ప్రజాస్వామిక జవాబుదారీతనం, ప్రజల ప్రత్యక్ష లేదా పరోక్ష ఆమోద ముద్ర ఉండదు.

న్యాయ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి అంటే, పదవుల్లో ఉన్న జడ్జీలే కొత్త జడ్జీల నియామకాలను చేసేసుకోవటం అని మనం అంగీకరిస్తే, ఇక స్వతంత్రంగా వ్యవహరించాల్సిన ఎన్నికల కమిషనర్లు, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్లు, కాగ్ (సీఏజీ), సీవీసీ, లోక్‌పాల్, లోకాయుక్తలు, సీబీఐ అధికారులు తమ సహచరుల్ని, వారసుల్ని తామే నియమించేసుకునేలా అధికారాల్ని అప్పగించే వ్యవస్థను ఇక మనం ఏర్పరుచుకోవాలన్న మాట! అటువంటి వ్యవస్థ స్వయంభులుగా సార్వభౌమాధికారాన్ని ప్రకటించుకునే

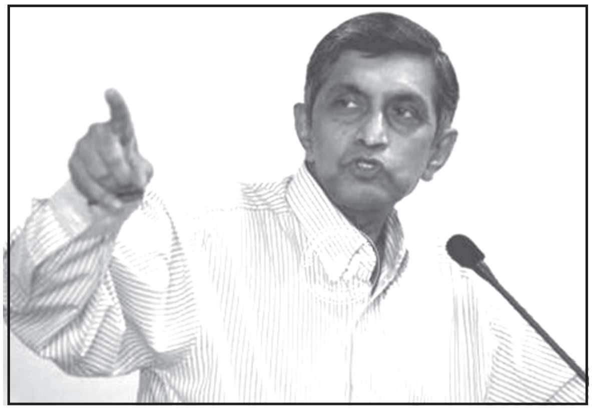

ఫ్యూడల్ కూటమి, పీఠాధిపతుల వ్యవస్థలాగా ఉంటుంది. ప్రజాస్వామ్యంలో న్యాయవ్యవస్థకి, పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారానికి మధ్య ఘర్షణ తలెత్తకూడదు. ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియతో, ప్రజాభిప్రాయంతో సంబంధం లేకుండా దైవాంశసంభూత అధికారాలు తమకున్నాయని ఏ విభాగం లేదా సంస్థయినా భావించటం మన ప్రజాస్వామ్య భవిష్యత్తుకి ప్రమాదకర ఘంటిక.

రెండోది, న్యాయవ్యవస్థ తనను తానే నియమించు కోవటమనేది ప్రపంచంలోని ఏ క్రియాశీల ప్రజాస్వామ్యంలోనూ లేదు. ఇంగ్లండ్, వేల్స్‌లో న్యాయమూర్తులు, న్యాయవాదులు, ప్రజలు (పారదర్శక బహిరంగ పోటీ, జ్యుడీషియల్ కౌన్సిల్ ద్వారా సమాజం నుంచి ఈ సభ్యుల్ని కమిటీలోకి ఎంపిక చేస్తారు) నియామకాలను సిఫార్సు చేస్తారు. ప్రభుత్వం (క్రౌన్) ఆ సిఫార్సును ఒకసారి తిరస్కరించగలదు. ఐర్లాండ్‌లో ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు, న్యాయవాదులు, న్యాయేతర రంగాల సభ్యులతో కూడిన 10మంది సభ్యుల కమిటీ (న్యాయశాఖా మంత్రి నియమిస్తారు) సిఫార్సుల్ని చేస్తుంది. ఫ్రాన్స్‌లో అధ్యక్షుడు, న్యాయశాఖా మంత్రి, న్యాయమూర్తులు, న్యాయవాదులు, ప్రాసిక్యూటర్లు, ముగ్గురు సాధారణ పౌరుల (కార్యనిర్వాహక, శాసన, న్యాయ వ్యవస్థ– మూడూ ఎంపిక చేస్తాయి) తో కూడిన 12మంది సభ్యుల కమిటీ అధ్యక్షుడికి సిఫార్సులు చేస్తుంది. అయితే వీటికి అధ్యక్షుడు కట్టుబడి ఉ

ండాల్సిన అవసరం లేదు. కెనడాలో న్యాయవ్యవస్థ, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ, సాధారణ పౌరులతో కూడిన 8మంది సభ్యుల బృందం విధిగా అమలుచేయనక్కర్లేని సిఫార్సుల్ని చేస్తుంది. ఆస్ట్రేలియాలో నియామకాలను కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థే చేస్తుంది. జర్మనీలో రాష్ట్రాల న్యాయశాఖ మంత్రులు, ఫెడరల్ (జాతీయ) సభ నియమించిన వారితో కూడిన 32 మంది సభ్యుల కమిటీ విధిగా అమలుచేయనక్కర్లేని సిఫార్సుల్ని చేస్తుంది.

అమెరికాలో సెనేట్ సలహా, ఆమోదంతో అధ్యక్షుడు నియామకాలు చేస్తారు. దక్షిణాఫ్రికా, డెన్మార్క్, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్ తదితర ప్రజాస్వామిక దేశాలలో ఇదే తరహాలో కార్యనిర్వాహక, శాసన వ్యవస్థల్ని, న్యాయమూర్తుల్ని, బార్ సభ్యుల్ని, సాధారణ పౌరుల్ని ఎంపిక ప్రక్రియలో భాగస్వాముల్ని చేసే పద్ధతులున్నాయి. ఫలానా జడ్జీలనే నియమించాలంటూ తప్పనిసరిగా ఆమోదించాల్సిన సిఫార్సుల్ని కొలీజియం జడ్జీలే చేసే మనదేశ విధానం ప్రజాస్వామ్య ప్రపంచంలోనే న్యాయనియామకాలలో ఎక్కడాలేని పెడధోరణి. 1993 నుంచి భారత్‌లో ఈ కొలీజియం విధానాన్ని ఏకపక్షంగా కొనసాగిస్తున్నారు. జడ్జీల నియామకం కేవలం జడ్జీలకే వదిలేసేటంత సీదాసాదా విషయం కాదనేది ప్రపంచమంతా అంగీకరించిన విషయం.

మూడవది, ప్రజాప్రయోజనాల రీత్యా, ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థ విశ్వసనీయతను పరిరక్షించటం అవసరం. ముఖ్యంగా, కులం, మతం, ప్రాంతం, భాష వంటి అంశాల చుట్టూ ఆటవిక భావోద్వేగాలను రెచ్చగొట్టి ప్రజలను చీల్చే మన సమాజంలో ఈ అవసరం మరీ ఎక్కువ. విద్య, ప్రభుత్వోద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లకు అనుకూలంగా, వ్యతిరేకంగా తరచూ జరిగే ఆందోళనలు, బాబ్రీ మసీదు-రామ జన్మభూమి వివాదం వంటి భావోద్వేగ అంశాలు, నదీజలాల పంపకాలు, తీవ్ర ఘర్షణకారకాలైన ఇతర వివాదాలను భారత్ వంటి సంక్లిష్ట భిన్నత్వ సమాజంలో పార్టీ రాజకీయాలకు అతీతంగా తర్కం, రాజ్యాంగం, చట్టం ప్రాతిపదికన లోతైన పరిశీలనతో పరిష్కరించాల్సిన అవసరముంది. విశ్వసనీయత ఉండి ప్రజల గౌరవాన్ని పొందే సుప్రీంకోర్టు మాత్రమే రాజ్యాంగాన్ని, దేశాన్ని అటువంటి పరిస్థితుల నుంచి రక్షించి, న్యాయం, రాజ్యాంగం, చట్టం, సామరస్యం, ప్రజాప్రయోజనాలను ప్రభావశీలంగా సమన్వయం చేయగలుగుతుంది. రాజ్యాంగం ఇవ్వని అధికారాలని కూడా కైవశం చేసుకోవటం ద్వారా కోర్టు విశ్వసనీయతను కోల్పోతే, అది న్యాయస్థానాన్నే కాకుండా రాజ్యాంగాన్ని, మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని కూడా దెబ్బతీస్తుంది.

రాజ్యాంగం ఇవ్వని అధికారాలని కూడా కైవశం చేసుకోవటం ద్వారా కోర్టు విశ్వసనీయతను కోల్పోతే, అది న్యాయస్థానాన్నే కాకుండా రాజ్యాంగాన్ని, మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని కూడా దెబ్బతీస్తుంది.

ఈ కారణాలతోనే, ప్రజాస్వామ్య సంస్కరణల పీఠం (ఎఫ్‌డీఆర్) మనదేశంలోనే అత్యంత సామర్థ్యం, విశ్వసనీయతకు పేరొందిన న్యాయకోవిదులు - సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ వెంకటాచలయ్య, (దివంగత) జస్టిస్ జేఎస్ వర్మ, సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి (దివంగత) జస్టిస్ వీఆర్ కృష్ణయ్యర్‌లను ఒకచోట చేర్చింది. గత నాలుగు దశాబ్దాల కాలంలో అత్యుత్తమ న్యాయమూర్తులు వీరు. వీరి నిజాయతీని, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని ఎవరూ ప్రశ్నించలేరు. ఈ విశిష్ట న్యాయకోవిదులు న్యాయనియామకాల అంశాన్ని జాగ్రత్తగా, నిశితంగా పరిశీలించి పలు దఫాల చర్చల అనంతరం ఉన్నత న్యాయనియామకాలను సిఫార్సు చేయటానికి జాతీయ జ్యుడీషియల్ కమిషన్ (ఎన్‌జేసీ)ని సిఫార్సు చేశారు. ఈ కృషికి సంబంధించి వివరాలను ప్రతి దశలోనూ ప్రభుత్వానికి, ప్రతిపక్షాలకు ఎఫ్‌డీఆర్ తెలియజేస్తూ వచ్చింది. ఈ అంశంపైన పరిశోధనా పత్రాలను, ముగ్గురు సుప్రసిద్ధ న్యాయకోవిదుల అభిప్రాయాలనూ రాజకీయ వ్యవస్థకు అందించింది. ఆ ఎన్‌జేసీకి మెరుగులు దిద్ది రూపొందించిందే ఎన్‌జేఏసీ.

ఎన్‌జేఏసీ కేసులో సుప్రీంకోర్టు జడ్జీల నియామకాన్ని పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, కోర్టు న్యాయ నియంత్రణ పాటించి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా పాటిస్తున్న అత్యుత్తమ పద్ధతుల్ని, ప్రజాస్వామిక సూత్రాలను పరిశీలించాల్సింది. పార్లమెంటుకి,

సుప్రీంకోర్టుకి మధ్య ప్రత్యక్ష యుద్ధంలాంటి ప్రతిష్ఠంభన పూర్తిగా నిరోధించటం అవసరం. అందునా న్యాయమూర్తులకి రాజ్యాంగం ఇవ్వని అధికారాల్ని గుర్చిన విచారణలో న్యాయస్థానం నియంత్రణ పాటించి ఉండాల్సిన సందర్భం. కోర్టు అటువంటి నియంత్రణను పాటించటంలో విఫలమైంది కాబట్టి, మనకు ఇప్పుడు రాజ్యాంగ ప్రతిష్ఠంభన ఏర్పడకుండా సంయమనంతో, దూరదృష్టితో వ్యవహరించటం అవసరం.

ఇలాంటి పరిస్థితి తలెత్తవచ్చనే ఆందోళనతోనే ఎఫ్‌డీఆర్/లోక్‌సత్తా పార్టీలకతీతంగా, నిష్పాక్షికత, పరిణతితో రాజ్యాంగబద్ధంగా స్పందించాలని పార్లమెంటరీ నాయకులకు, ఎంపీలకు లేఖ రాసింది. ఎన్‌జేఏసీకి మద్దతు కొనసాగిస్తామని సెప్టెంబర్ 23, 2015న సోనియా గాంధీ సమాధానం పంపారు. పార్టీలకు, చౌకబారు రాజకీయాలకు అతీతంగా వ్యవహరించాల్సిన అంశమిది. మీడియా, పౌరసమాజ నేతలు, పౌర పెద్దలు కలసికట్టుగా ఈ అంశాన్ని ప్రజాస్వామిక సూత్రాలు, న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి, రాజకీయ ఏకాభిప్రాయానికి అనుగుణంగా శాంతియుతంగా పరిష్కరించేందుకు ముందుకు రావాలి. న్యాయ నియామకాలకు మరో పద్ధతిని రూపొందించాలని పార్లమెంటు భావిస్తే, పార్టీ రాజకీయాలకు అతీతంగా సమష్టిగా అందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎన్‌జేఏసీకి సంబంధించి విమర్శకులు లేవనెత్తిన అంశాల్ని అటువంటి కొత్త నమూనాలో పరిగణలోకి తీసుకోవాలి. పార్లమెంటులో ఏకాభిప్రాయం సాధ్యంకానప్పుడు, కొలీజియంపై కోర్టులో వాదనలు వినిపించే సందర్భాన్నే సంస్కరణకు అవకాశంగా ఉపయోగించుకోవాలి. కనీసంలో కనీసంగా, ఇప్పుడున్న అనధికార, రహస్య పద్ధతిని మార్చి క్రోడీకరించిన పారదర్శక పద్ధతిని ఆ స్థానంలో తీసుకురావాలి. అర్హులైన పేర్లను సూచించేందుకు ఒక సెర్చ్ కమిటీని కూడా ఏర్పాటుచేయవచ్చు. మెజారిటీ అభిప్రాయం కన్నా ఏకాభిప్రాయ సూత్రాన్ని అనుసరించాలి. నిజాయతీ, సమర్థత, నిష్పాక్షికతకు సంబంధించి ప్రామాణికత గల అనుమానాల్ని సభ్యుల్లో ఎవరైనా లేదా ప్రభుత్వం లిఖితపూర్వక అభ్యంతరంగా లేవనెత్తితే, అటువంటి వ్యక్తి పేరును నియామకానికి పరిగణలోకి తీసుకోకూడదు.

సుప్రీంకోర్టు కూడా తన పనితీరులోని ఇతర అంశాలను సంస్కరించుకోవాలి. ఆర్టికల్ 136 కింద అన్ని రకాల దరఖాస్తులనూ అనుమతిస్తూ న్యాయస్థానం ట్రయల్ కోర్టులాగా పనిచేస్తోందని పలువురు నిష్ణాతులైన న్యాయకోవిదులు ఫిర్యాదు చేస్తున్నారు. ఈ కారణంగానే, కోర్టులో నియామకాలు 7 నుంచి 28కి పెరిగి న్యాయ ప్రామాణికతను నీరుగార్చాయి. సుప్రీంకోర్టు ఫెడరల్ కోర్టుకు కొనసాగింపు. కేంద్రం-రాష్ట్రాల మధ్య, అంతర్రాష్ట్ర వివాదాలను పరిష్కరించటం ఈ కోర్టు ప్రధాన బాధ్యత. కానీ అలాంటి కేసులు కొన్ని దశాబ్దాలుగా అనేకం పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. లెక్కలేనన్ని ఇద్దరు జడ్జీల బెంచీలు కోకొల్లలుగా కేసులను విచారిస్తూ రాజ్యాంగానికి భాష్యం చెబుతూండటం పరస్పర విరుద్ధ రూలింగ్‌లకు, అరాచక గందరగోళానికి దారితీస్తోంది. అత్యంత సీనియర్లతో ఐదు లేదా ఏడుగురు జడ్జీల శాశ్వత రాజ్యాంగ బెంచ్‌ని ఏర్పాటు చేయాల్సిన సమయమిది.

రాజకీయాల్ని ప్రక్షాళన చేసి ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థల విశ్వసనీయతను పెంపొందించాల్సిన ఆవశ్యకత సుప్రీంకోర్టు తీర్పుతో ప్రస్ఫుటమైంది. మనందరం రాజకీయ నాయకులను ద్వేషించటానికి ఉత్సాహపడతాం. మన ఎన్నికల విధానం, పాలన తీవ్ర లోపభూయిష్టమైనవి. ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థల విలువను కాలరాశాయవి. కానీ భ్రష్టుపట్టిన రాజకీయాలకు సమాధానం దైవదూతల వ్యవస్థో, ఫ్యూడల్ వంశపారంపర్య వ్యవస్థో కాదు; రాజకీయ సంస్కరణలే. రాజకీయ పార్టీలు, ఎన్నికైన చట్టసభ సభ్యులు తమ విధానాలు, విశ్వాసాలు, ప్రజాప్రయోజనాలతో సంబంధం లేకుండా అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయటం, ఒకరినొకరు అత్యంత బాధ్యతారహితంగా వ్యతిరేకిస్తూండటంలోనే ప్రజల్లో రాజకీయాల పట్ల తిరస్కారం పెరిగిపోయింది. ఈ వాతావరణం రాజకీయాల పట్ల చిన్నచూపునకు, ఎన్నికలతో సంబంధం లేని ఇతర వ్యవస్థలు, వ్యక్తుల మీద మితిమీరి ఆధారపడటానికి దారితీసింది. కానీ దురదృష్టవశాత్తూ, ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికైన వ్యవస్థకు ప్రత్యామ్నాయం లేదు. రాజ్యాంగబద్ధతను తిరస్కరించి, ప్రజాస్వామిక ప్రక్రియను లెక్కచేయకుండా ఉంటే చివరికి అది అరాచకానికి, నియంతృత్వానికి దారితీస్తుంది. రాజ్యవ్యవస్థలోని అన్ని విభాగాలనూ సునిశితంగా, హేతుబద్ధంగా సంస్కరించాల్సుంది. 'ఇతర విభాగాలకు సంస్కరణలు, మాకు మాత్రం యథాస్థితి' అంటే కుదరదు. మన రాజకీయాలను, పాలనను, అన్ని రాజ్యవ్యవస్థలనూ ప్రక్షాళన చేసుకోవాల్సిన సమయమిది.

(ఆంధ్రజ్యోతి సౌజన్యంతో...) ❖

ఇతర ప్రజాస్వామ్య దేశాల్లో ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థ నియామక పద్ధతులు

దేశం	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల నేపథ్యం	సభ్యుల నియామకం	సిఫార్సుల అమలు తప్పనిసరా, కాదా
ఇంగ్లండ్ వేల్స్	15	జడ్జీలు, న్యాయ వాదులు, ప్రజలు	బహిరంగ పోటీ, న్యాయ కౌన్సిల్ ద్వారా	సిఫార్సుల్ని ఒక్కసారి మాత్రం తిరస్కరించవచ్చు
ఫ్రాన్స్	అధ్యక్షుడు, న్యాయ మంత్రి ఎక్స్అఫిషియోతో కలిపి 12మంది	జడ్జీలు, న్యాయవాదులు, ప్రాసిక్యూటర్లు, సాధారణ పౌరులు	కార్యనిర్వాహక, శాసన, న్యాయవ్యవస్థలు	సూత్రప్రాయంగా తిరస్కరణ అధికారం ఉన్నా, అధ్యక్షుడు కౌన్సిల్ సిఫార్సులకే పరిమితమవుతారు. దిగువ కోర్టుల్లో అమలు తప్పనిసరి
కెనడా	8	న్యాయ, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థలు, సాధారణ పౌరులు	కార్యనిర్వాహక, న్యాయ వ్యవస్థలు, బార్	అమలు తప్పనిసరికాదు, కానీ న్యాయనియామకాలు కమిటీ సిఫార్సులతోనే చేస్తారు
జర్మనీ	32	రాష్ట్రాల న్యాయశాఖ మంత్రులు, జాతీయ (ఫెడరల్) సభ నియమించినవారు	రాష్ట్ర, ఫెడరల్ లెజిస్లేచర్ (ఎగువ, దిగువ సభలు, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ)	అమలు తప్పనిసరి కాదు
దక్షిణాఫ్రికా	23	మంత్రులు, చట్టసభ సభ్యులు, లాయర్లు, లా ప్రొఫెసర్లు, జడ్జీలు	కార్యనిర్వాహక, శాసన, న్యాయ వ్యవస్థలు, న్యాయ వృత్తిలో ఉన్న వారు	సుప్రీంకోర్టుకు సంబంధించి అమలు తప్పనిసరి. కొత్త జాబితా కావాలని అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయవచ్చు. కింది కోర్టుల్లో అమలు తప్పనిసరి.
డెన్మార్క్	6	సుప్రీంకోర్టు జడ్జీలు, స్థానిక కోర్టుల జడ్జీలు, ప్రజల నుంచి సభ్యులు ప్రాతిపదికన న్యాయశాఖామంత్రి	పేరొందిన న్యాయ, ప్రజాసంఘాల నుంచి వచ్చిన సిఫార్సుల	అమలు చేయటం ఆనవాయితీ

దేశం	సభ్యుల సంఖ్య	సభ్యుల నేపథ్యం	సభ్యుల నియామకం	సిఫార్సుల అమలు తప్పనిసరా, కాదా
ఐర్లాండ్	10	ప్రధాన న్యాయమూర్తి, జడ్జీలు, న్యాయవాదులు, న్యాయేతర రంగాల సభ్యులు	బార్ కౌన్సిల్ ఛైర్మన్ లేదా లా సొసైటీ అధ్యక్షుడు నామినేట్ చేయటం, న్యాయ, సమానత్వ మంత్రిచే ముగ్గురు సాధారణ పౌరుల నియామకం	ప్రభుత్వం అమలు చేయటం తప్పనిసరి
ఒంటారియో	24	లాయర్లు, జడ్జీలు, సాధారణ పౌరులు	జడ్జీలు, మంత్రి ద్వారా నామినేషన్, ఎంపిక	అమలు తప్పనిసరి కాదు కానీ న్యాయనియామకాలు తప్పనిసరిగా కమిటీ సిఫార్సుల ద్వారానే
న్యూయార్క్ రాష్ట్రం	12	లాయర్లు, సాధారణ పౌరులు, రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధులు	కార్యనిర్వాహక, శాసన, న్యాయవ్యవస్థలు	కమిటీ సిఫార్సుల ద్వారానే నియామకాలు. ఫెడరల్ సుప్రీంకోర్టు స్థాయిలో నియామకాల కమిషన్ లేకపోవటంతో నియామకాల పద్ధతి ప్రతి రాష్ట్రానికీ మారుతుంది.

కొలీజియంపై సుప్రీంకోర్టు వాదన సరికాదు : సోమనాథ్ ఛటర్జీ

అత్యున్నత న్యాయస్థానాలలో జడ్జీలను నియమించడంపై అన్ని హక్కులూ తమకే ఉండాలన్న సుప్రీంకోర్టు వాదన సరికాదని లోక్‌సభ మాజీ స్పీకర్ సోమనాథ్ ఛటర్జీ అన్నారు. సుప్రీంకోర్టులో సీనియర్ న్యాయవాదిగా అనేక సంవత్సరాలు అనుభవం ఉన్న ఛటర్జీ సుప్రీం తీర్పుపై అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేస్తూ, ప్రభుత్వం న్యాయవ్యవస్థతో ఘర్షణ పడకుండానే సమస్యకు పరిష్కారం వెతకాలని, న్యాయ నియామకాలలో ప్రభుత్వ పాత్ర ఉండాల్సిందేనని అన్నారు. కొలీజియం విధానానికి తాను వ్యతిరేకమన్నారు. ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామక అధికారాలను సుప్రీంకోర్టు చేజిక్కించుకోవటం తగదన్నారు. ఎన్‌జేఏసీని కొట్టివేస్తూ ఇచ్చిన తీర్పులో ఒక న్యాయమూర్తి మెజారిటీ బెంచ్‌కు భిన్నమైన తీర్పునిచ్చిన అంశాన్ని ఆయన గుర్తుచేస్తూ, ప్రభుత్వం సరైన సమయంలో, సరైన రీతిలో వ్యవహరించాలని సూచించారు. న్యాయవ్యవస్థ ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలన్నారు. న్యాయమూర్తులను న్యాయమూర్తులే నియమించుకోవటం భారత్‌లో మాత్రమే జరుగుతోందన్నారు. రాజ్యాంగం, చట్టం ఇలాంటి అధికారాన్ని న్యాయవ్యవస్థకు ఇవ్వలేదని, న్యాయమూర్తులు తీర్పుల ద్వారా తమకు తామే ఇలాంటి విధానాన్ని ఏర్పరుచుకున్నారని అన్నారు. జడ్జీలకే అంతా తెలిసినప్పుడు కొలీజియం విధానంలో మార్పులు తేవటానికి మళ్లీ అందరి వాదనలూ ఎందుకని సోమనాథ్ ఛటర్జీ వ్యాఖ్యానించారు. ❖

న్యాయవ్యవస్థ జవాబుదారీతనం ఆవశ్యకతపై న్యాయకోవిదుల, రాజనీతిజ్ఞుల అభిప్రాయాలు

పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యానికి సంబంధించిన ప్రతి రాజ్యాంగానికీ, రాజ్యానికి సంబంధించిన కార్యనిర్వాహక, న్యాయ, శాసన వ్యవస్థలుంటాయి. కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ శాసన వ్యవస్థకు, ... (లేదా) .... న్యాయవ్యవస్థకు .... లోబడి పనిచేయాలనే నిబంధనను నేను ఏ రాజ్యాంగంలోనూ చూడలేదు..... రాజ్యాంగంలోని ప్రొవిజన్లకు రాజ్యవ్యవస్థలోని అన్ని విభాగాలూ లోబడి పనిచేయాల్సిందే..... రాజ్యాంగాన్ని అమలుచేయాల్సిన వారు, శాసన, కార్యనిర్వాహక, న్యాయ వ్యవస్థలకు తమ విద్యుక్త ధర్మాలు, పరిమితులు, బాధ్యతలు తెలుసనే భావించాలి....

తన అధికారం రాజ్యాంగం ద్వారా పరిమితమని ఏ రాజ్యాంగ అధికార వ్యవస్థ గుర్తుంచుకోకపోతే, ఏ దేశంలోనైనా ఏ రాజ్యాంగబద్ధ ప్రభుత్వమూ పనిచేయలేదు...."

–డా॥ బి.ఆర్ అంబేద్కర్

ఏ చట్టాలు రాజ్యాంగబద్ధం, ఏవి కావు అని తమకు సంబంధించినవైనా, తమ విధినిర్వహణ పరిధిలోనైనా, శాసన, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థకు సంబంధించినవైనా, నిర్ణయించే అధికారం న్యాయమూర్తులకు ఇవ్వాలన్న అభిప్రాయం న్యాయవ్యవస్థను నియంతృత్వ విభాగంగా మారుస్తుంది

– థామస్ జెఫర్సన్

ఎక్కువ అధికారాన్ని ప్రదర్శించే పదవిలో ఉన్నవారు జవాబుదారీతనంతో వ్యవహరించటానికి స్వయంగా ముందుకు రావటం పరిణతి ప్రజాస్వామ్యానికి అవసరం. న్యాయాధికారాన్ని జవాబుదారీతనం నుంచి మినహాయించటానికి వీల్లేదు. న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని దెబ్బతీయకుండా జవాబుదారీతనానికి పద్ధతుల్ని రూపొందించటం ఎలా అన్నదే సవాలు.

– ఎ లీ సాయర్, 'డెవలపింగ్ మెకానిజమ్స్ ఫర్ జ్యుడీషియల్ అకౌంటబిలిటీ ఇన్ యు.కె', లీగల్ స్టడీస్, వాల్యూమ్ 24, ఇష్యూ 1-2, 2004

మన న్యాయమూర్తులు ఎవరు, వాళ్లు ఎలా ఎంపికయ్యారు అనేవి ప్రజాప్రయోజనాల దృష్ట్యా బహిరంగ పరచాల్సిన, చర్చించాల్సిన అంశాలు

– టామ్ లెగ్, లార్డ్ ఛాన్సలర్స్ విభాగం మాజీ శాశ్వత కార్యదర్శి

పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారం, చట్టం ప్రాధాన్యత రెండూ పరస్పర వ్యతిరేకంగా కనిపించవచ్చు, ఒకదాన్ని ఇంకోటి నిలువరిస్తున్నట్టుగా అనిపించవచ్చు. కానీ ఇది భ్రమే. పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారం చట్ట ప్రాధాన్యాన్ని అవసరంగా భావిస్తుంది. మన వ్యవస్థల్లో మూస చట్టప్రక్రియ వల్ల ఈ పరిస్థితి తలెత్తుతోంది, ఇది పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారం మరింత పెరగటానికి దోహదం చేస్తుంది.

– ఎ.వి డైసీ, బ్రిటీషు న్యాయకోవిదుడు, రాజ్యాంగ సిద్ధాంతకర్త

❖

లోక్‌సత్తా సుదీర్ఘ కృషి ఎన్‌జేఏసీ

ఏదోకరూపంలో సంస్కరణ అవసరమని అంగీకరించిన సుప్రీంకోర్టు, న్యాయవ్యవస్థ జవాబుదారీతనంపై తొలిసారి విస్తృత చర్చ

ఇటీవల రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ జోర్డాన్, ఇజ్రాయిల్, పాలస్తీనాల్లో పర్యటించినప్పుడు అక్కడి విద్యార్థులు ఆయన ముందు ఒక పెద్ద ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తం చేశారు– కేవలం రెండు భాషలు, ఒకే మతంలో భిన్న వర్గాలు ఉంటేనే ప్రపంచంలోని దాదాపు అన్ని దేశాల్లో నిరంతరం ఘర్షణలు, రక్తపాతం జరుగుతుంటే, భారత్‌లో అన్ని భాషలు, మతాలు, తెగలు, భిన్న ఆచారవ్యవహారాలు ఉన్నా ఎలా దేశమంతా కలిసి ఉంటోంది? అని వారు అడిగారు. నిజమే, ఆ ఘనత ప్రాథమికంగా మన జాతీయోద్యమ నేతలది. దేశానికి స్వతంత్రం తేవటం కన్నా, మన జాతీయోద్యమ నేతలు సాధించిన గొప్ప కార్యం ఈ దేశమంతటినీ ఏకం చేయటం. మనం పెద్దలు వేసిన పునాదిని మనం కొనసాగించ గలుగుతున్నాం గానీ వారు ఆశించిన జాతి నిర్మాణ లక్ష్యాన్ని మాత్రం ఇంకా సాధించలేకపోతున్నాం. అధికారాన్ని మార్గంగా కాకుండా లక్ష్యంగా భావిస్తూ ఎన్నికల రాజకీయాలకే పరిమితమవుతుండటం, ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని, పారదర్శకతను పెంచే వ్యవస్థల నిర్మాణానికి బదులు ప్రజలతో సంబంధం లేని వ్యవస్థలను పెంచి పోషించటం వంటి నియంతృత్వ పోకడలతో రాజ్యాంగబద్ధ ప్రజాస్వామ్యాన్ని దిగజారుస్తున్నాం. జాతి నిర్మాణానికి కీలక సమయాన్ని వృథా చేస్తున్నాం. ఎన్‌జేఏసీ (99వ రాజ్యాంగ సవరణ)ని రద్దు చేస్తూ అక్టోబర్ 16, 2015న సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు జాతి నిర్మాణంలో మరో వెనకడుగు అని చెప్పకతప్పదు.

ఈవేళ మనదేశ సమగ్రత, ప్రజాస్వామ్యం కనీస స్థాయిలో నిలబడటానికి న్యాయస్థానాల స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఓ కీలకకారణమనటంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. అయోధ్య కేసు కావచ్చు, స్వతంత్ర భారత చరిత్రలోనే అతిపెద్ద కుంభకోణాలలో ఒకటైన 2 జీ స్పెక్ట్రం లైసెన్సుల కేటాయింపు కేసు కావచ్చు కోర్టు జోక్యం చేసుకోబట్టే అనేక భయంకర పరిణామాలకు అడ్డుకట్టపడింది. 2జీ కుంభకోణంపై లోక్‌సత్తాయే పిటిషన్ వేసి అక్రమ లైసెన్సుల్ని రద్దుచేయించింది, బొగ్గు తదితర ప్రకృతి వనరులకు బహిరంగ వేలం విధానం వచ్చేలా చేసింది. అయితే ఇది న్యాయవ్యవస్థకు ఒక పార్శ్వం మాత్రమే. రెండోపక్కన, ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థలో కూడా కొంతమేరైనా అవినీతి, అక్రమాలు జరుగుతున్నట్టు కొందరు ప్రముఖ న్యాయమూర్తులే బహిరంగంగా చెబుతున్నారు.

రాజకీయ జోక్యంతో నియామకాలు చేస్తూ తమపై కేసులు వచ్చినప్పుడు కొన్ని పార్టీల నేతలు 'నాట్‌బిఫోర్' వంటి నాటకాలాడి తప్పించుకుంటున్నారన్న నిర్దిష్ట ఆరోపణలు కూడా వస్తున్నాయి. ఇటీవల కొందరు న్యాయమూర్తులు బెయిలుకు అనూహ్యస్థాయిలో పదుల కోట్ల లంచం తీసుకున్న కేసులో సాక్ష్యాలతో పట్టుబడ్డారు. న్యాయవ్యవస్థలో అవినీతి, అక్రమాలు జరగటమంటే మన ప్రజాస్వామ్య నిర్మాణానికి చెదలు పట్టటమే. ఆర్థిక సంస్కరణలు వచ్చాక న్యాయవ్యవస్థను ఇంకా పటిష్ఠం చేయకపోతే పరిస్థితి మరింత దిగజారిపోతుంది. లక్షలకోట్ల కుంభకోణాలకు, అవినీతినేతలకు కళ్లెం వేయాలంటే న్యాయవ్యవస్థ తగిన 'ప్రత్యేక' సంస్థాగత ఏర్పాట్లతో అక్షరాలా నిప్పులా పనిచేయాలి. ఉన్నత న్యాయమూర్తుల నియామకాల్లో ఇప్పుడున్న కొలీజియం వ్యవస్థలో జడ్జీలే జడ్జీలను నియమించుకుంటారు. అసలు ఎవరిని, ఎందుకు జడ్జీగా నియమించారో ఎవరికీ అంతుచిక్కదు. నా వీపు నువ్వు గోకు, నీ వీపు నేను గోకుతా అనే రీతిలో ఒకరి అసమర్థతను ఇంకొకరు కప్పిపుచ్చుతూ జడ్జీలుగా నియమితులయ్యే ప్రమాదం ఈ పద్ధతిలో పొంచివుంది.

భారతీయులమైన మేం... అని ప్రజలు రాసుకున్న రాజ్యాంగం చెప్పింది ఇది కాదు. న్యాయవ్యవస్థకు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఉండాల్సిందే కానీ, అది రాజ్యాంగం పరిధిలోనే ఉండాలి. న్యాయమూర్తులు దైవదూతల్లా, దైవాంశసంభూతుల్లా తమను తాము నియమించుకుని, మిగిలినవారెవ్వరూ తమను ప్రశ్నించటానికి వీల్లేదంటే, అక్కడ అవినీతి, అసమర్థతలు

రాజ్యమేలుతున్నా ప్రజలు తలవంచాల్సిందేనంటే, అది రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్యంలో సాధ్యం కాదు. న్యాయవ్యవస్థ సహా ఏ వ్యవస్థయినా ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలకు జవాబుదారీ కావాల్సిందే. అయితే రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచినట్టు ఒక్కో వ్యవస్థ ఒక్కో రీతిలో జవాబుదారీ కావాల్సుంటుంది.

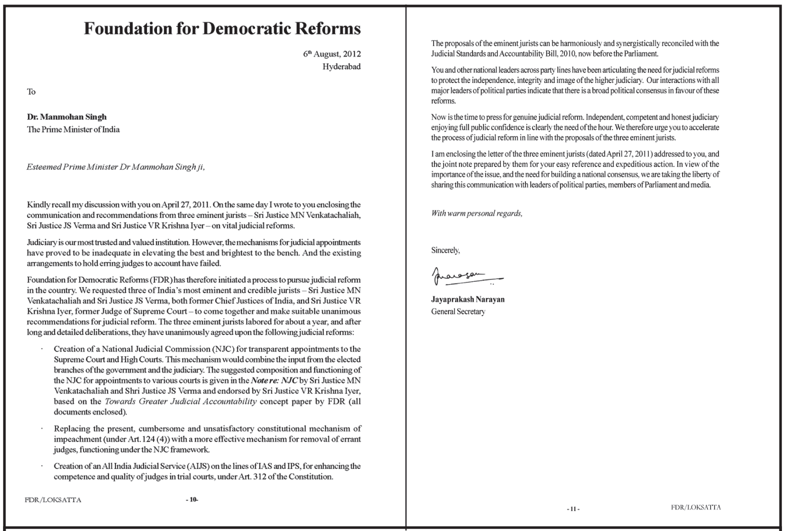

Foundation for Democratic Reforms

6th August, 2012
Hyderabad

To

Dr. Manmohan Singh
The Prime Minister of India

Esteemed Prime Minister Dr Manmohan Singh ji,

Kindly recall my discussion with you on April 27, 2011. On the same day I wrote to you enclosing the communication and recommendations from three eminent jurists – Sri Justice MN Venkatachaliah, Sri Justice JS Verma and Sri Justice VR Krishna Iyer – on vital judicial reforms.

Judiciary is our most trusted and valued institution. However, the mechanisms for judicial appointments have proved to be inadequate in elevating the best and brightest to the bench. And the existing arrangements to hold erring judges to account have failed.

Foundation for Democratic Reforms (FDR) has therefore initiated a process to pursue judicial reform in the country. We requested three of India's most eminent and credible jurists – Sri Justice MN Venkatachaliah and Sri Justice JS Verma, both former Chief Justices of India, and Sri Justice VR Krishna Iyer, former Judge of Supreme Court – to come together and make suitable unanimous recommendations for judicial reform. The three eminent jurists labored for about a year, and after long and detailed deliberations, they have unanimously agreed upon the following judicial reforms:

- Creation of a National Judicial Commission (NJC) for transparent appointments to the Supreme Court and High Courts. This mechanism would combine the input from the elected branches of the government and the judiciary. The suggested composition and functioning of the NJC for appointments to various courts is given in the ***Note re: NJC*** by Sri Justice MN Venkatachaliah and Shri Justice JS Verma and endorsed by Sri Justice VR Krishna Iyer, based on the *Towards Greater Judicial Accountability* concept paper by FDR (all documents enclosed).
- Replacing the present, cumbersome and unsatisfactory constitutional mechanism of impeachment (under Art. 124 (4)) with a more effective mechanism for removal of errant judges, functioning under the NJC framework.
- Creation of an All India Judicial Service (AIJS) on the lines of IAS and IPS, for enhancing the competence and quality of judges in trial courts, under Art. 312 of the Constitution.

FDR/LOKSATTA - 10-

The proposals of the eminent jurists can be harmoniously and synergistically reconciled with the Judicial Standards and Accountability Bill, 2010, now before the Parliament.

You and other national leaders across party lines have been articulating the need for judicial reforms to protect the independence, integrity and image of the higher judiciary. Our interactions with all major leaders of political parties indicate that there is a broad political consensus in favour of these reforms.

Now is the time to press for genuine judicial reform. Independent, competent and honest judiciary enjoying full public confidence is clearly the need of the hour. We therefore urge you to accelerate the process of judicial reform in line with the proposals of the three eminent jurists.

I am enclosing the letter of the three eminent jurists (dated April 27, 2011) addressed to you, and the joint note prepared by them for your easy reference and expeditious action. In view of the importance of the issue, and the need for building a national consensus, we are taking the liberty of sharing this communication with leaders of political parties, members of Parliament and media.

With warm personal regards,

Sincerely,

Jayaprakash Narayan
General Secretary

- 11 - FDR/LOKSATTA

ఆగస్టు 6, 2012 న ప్రధానికి జేపీ లేఖ

ప్రజలకు ఇంకా పరిణతి లేదు కాబట్టి తమను ఎంపిక చేసే శక్తి వారిలో నుంచి వచ్చిన ప్రతినిధులకు ఉండదని, కాబట్టి తమనుతామే నియమించేసుకుంటామని కొందరు న్యాయమూర్తులు చేస్తున్న వాదన ఈదేశ ప్రజాస్వామ్యాన్ని అవమానించటమే. ఎవరికీ జవాబుదారీకాని వ్యవస్థ ఎంత గొప్పదైనా రాజకీయ జోక్యమున్న వ్యవస్థకన్నా ఎప్పుడోకప్పుడు ప్రమాదకరంగా మారుతుందని చెప్పటానికి బోలెడు ఉదాహరణలున్నాయి. రాజకీయాలను, చట్టసభలను భ్రష్టుపట్టించటం వల్ల, రాజకీయ వ్యవస్థకన్నా న్యాయవ్యవస్థ మీదే ఆధారపడటం మేలు అనే భావన కలగొచ్చు. కానీ అది ఇంకా ప్రమాదకరం. రాజకీయాలను బాగు చేసుకుంటూ, ప్రతి వ్యవస్థ జవాబుదారీతనంతో వ్యవహరించే నిర్మాణాన్ని చేసుకోవటం మినహా ప్రజల సాధికారతకు మరో మార్గం లేదు.

అందుకే జడ్జీలను జడ్జీలే నియమించుకునే కొలీజియం స్థానంలో అప్రజాస్వామిక ఏర్పాటు స్థానంలో న్యాయవ్యవస్థతోపాటు శాసన, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థల భాగస్వామ్యమున్న జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేయటం వల్ల ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థలో జరిగే నియామకాలలో పారదర్శకత, జవాబుదారీతనం పెరుగుతుంది. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని సంప్రదించి రాష్ట్రపతి న్యాయమూర్తుల్ని సంప్రదించాలని రాజ్యాంగం చెబుతుంటే, దానికి వక్రభాష్యం చెప్పి మొక్కుబడిగా రాష్ట్రపతికి పేర్లు పంపి కొలీజియం ద్వారా న్యాయమూర్తులే న్యాయమూర్తుల్ని నియమించుకుంటున్నారు. ఒకవేళ రాష్ట్రపతికి అభ్యంతరాలున్నా ఒకసారి తిరస్కరించటం మినహా చేయగలిగిందేమీ లేదు. ఈరకంగా కొలీజియం వ్యవస్థ పూర్తిగా రాజ్యాంగవిరుద్ధం.

ఎన్‌జేఏసీలో సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తితోపాటు ఇద్దరు సీనియర్ న్యాయమూర్తులు, కేంద్ర న్యాయశాఖ మంత్రి, ఇద్దరు పౌరసమాజ ప్రతినిధులు ఉంటారు. ప్రధానమంత్రి, ప్రతిపక్ష నేత, సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తితో కూడిన ప్యానెల్ పౌరసమాజ ప్రతినిధులను ఎంపిక చేస్తుంది. న్యాయ, కార్యనిర్వాహక, శాసన, పౌర వ్యవస్థల నుంచి ప్రతినిధులతో పరస్పర సమతుల్యతతో ఎన్‌జేఏసీని రూపొందించటం జరిగింది.

ఈ ఎన్‌జేఏసీ ఏర్పాటుకి లోక్‌సత్తా నిశ్శబ్దంగా 10-15 సంవత్సరాల సుదీర్ఘ కృషి చేసింది. న్యాయవ్యవస్థ నుంచి అభ్యంతరాలు రాకుండా ఉండేందుకు జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్స్ కమిషన్ ఏర్పాటుకి స్వతంత్ర భారతదేశంలోనే సుప్రసిద్ధులైన ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు – సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ ఎం.ఎన్ వెంకటాచలయ్య, జస్టిస్ జె.ఎస్ వర్మ, సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ వి.ఆర్ కృష్ణయ్యర్‌ను లోక్‌సత్తా ఒక కమిటీగా ఏర్పాటు చేసింది. వీరిలో జస్టిస్ వెంకటాచలయ్య కొలీజియం వ్యవస్థ వచ్చినప్పుడు సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ఉన్నారు. జస్టిస్ జేఎస్ వర్మ కొలీజియంను సమర్థించినవారు. అయితే కొలీజియంలో లోపాల్ని సరిదిద్ది రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా మరో వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలన్న లోక్‌సత్తా వాదనను వారు పూర్తిగా అంగీకరించి జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్స్ కమిషన్ కోసం చాలా

సమయం వెచ్చించారు. అలాగే అధికార పక్షం, ప్రతిపక్షం తేడా లేకుండా ఈ బిల్లు ఆమోదం కోసం అన్ని పార్టీలనూ లోక్‌సత్తా ఒక తాటి మీదకు తెచ్చింది. దేశ చరిత్రలోనే అరుదైన విధంగా అన్ని పార్టీలూ పార్లమెంటులో ఏకగ్రీవంగా ఎన్‌జేఏసీ బిల్లును ఆమోదించటం, 20 అసెంబ్లీలు అతితక్కువ కాలవ్యవధిలో ధృవీకరించటం జరిగిందంటే, అధికారం లేకపోయినా లోక్‌సత్తా ఎంత నిజాయతీగా, లోతైన అవగాహనతో ఆ బిల్లును రూపొందించి అందరినీ సమన్వయం చేసిందో అర్థమవుతుంది.

Annexure-B

Foundation for Democratic Reforms

12th June 2015
Hyderabad

Hon'ble Justice Jagdish Singh Khehar
Judge, Supreme Court of India,
6, Motilal Nehru Road,
New Delhi – 110011

Esteemed Shri Justice Jagdish Singh Khehar ji,

Sub: **Writ Petition (civil) No. 13/2015 – Supreme Court Advocates on Record Association and Another vs Union of India – Reg.**

Foundation for Democratic Reforms (FDR) is an independent, non-partisan think tank and reform advocacy group dedicated to rule of law and independence of judiciary. FDR took the initiative to bring together in 2010 three of India's most credible and renowned jurists of unimpeachable integrity – Shri Justice VR Krishna Iyer, Shri Justice MN Venkatachaliah, and Shri Justice JS Verma to suggest a viable model for judicial appointments and a satisfactory mechanism for removal of errant judges and examine the need for Indian Judicial Service. It is their joint recommendation that formed the basis of FDR's advocacy for National Judicial Commission. We kept the leaders of Government and Parliamentary Opposition informed of this exercise throughout.

We attempted to file an application for intervention, after duly serving the same on the concerned parties, before the Honourable Supreme Court Bench hearing the constitutionality of the 99th Constitutional Amendment in order to bring to the Court's notice the circumstances and rationale which informed the recommendations of the three distinguished jurists. The Honourable Court decided not to entertain the intervening petition. Therefore, I feel it is my duty to bring the facts and circumstances to your notice to facilitate deeper examination of this weighty Constitutional issue. The enclosed documents are self-explanatory.

I would like to bring to your notice the deep concern of many thoughtful citizens committed to independence of judiciary. Judiciary is the most respected institution in our country today. Eminent judges and jurists enhanced the dignity, prestige and credibility of the higher judiciary through exemplary leadership and flawless conduct. It is this public trust and confidence that make the general public yearn for judicial resolution of many conflicts and contentious issues. Highly polarizing issues like Ayodhya dispute, caste reservations and inter-state disputes cannot be resolved through partisan politics. The role of judiciary is particularly critical in the context of erosion of legitimacy of many state institutions and diminished public faith.

In this background, it is vital that credibility of higher judiciary is preserved at all costs. While the judiciary on the whole is conducting itself with admirable dignity and propriety, the actions of a few black sheep and elevation of a few undeserving persons are damaging the whole institution. So far, the mechanisms for judicial appointments have proved to be inadequate in elevating the best and brightest

FDR/LOKSATTA - 6-

to the bench. Certain allegations against individual judges in recent years by prominent members of the bar, and the eloquent silence of all sections of society, indicate that judiciary is increasingly vulnerable to attack on account of indiscretions and malfeasance of a few individual judges. If the credibility of the higher judiciary is undermined further, there is a real danger of the nation falling apart. When complex and contentious issue like reservations or Ayodhya create conflict, we need the Court to stand as the last bulwark of freedom and constitutionalism. An independent National Judicial Appointments Commission and an all-India Judicial Service are of critical importance in this regard.

In all democratic nations, the executive and the legislature are involved in recommending appointments to judiciary and in constituting appointment commissions. Though the various commissions in different countries differ in authority, structure and procedures, a single feature holds true for all of them – public confidence is high in judicial appointment and oversight processes that use commissions.

It is vital to recognise that judicial appointments are a matter of great concern for the whole nation, not merely for the judiciary. As the legitimate elected representatives of the nation, the executive and legislature have to play their rightful role in judicial appointments. The perception that higher judiciary is appropriating the sole power of recommending judicial appointments undermines both democratic legitimacy and credibility of judiciary. And a direct and open standoff between the Parliament and the Supreme Court on this issue will only undermine our Constitution and democracy, and is wholly avoidable at all costs.

Once a Commission of judges, executive and eminent lay persons is desirable and constitutional, then clearly the details of composition of such a commission have to be left to the legislature. The only issue that is open for judicial scrutiny is whether the composition and criteria for selection are rational, transparent and non-arbitrary.

I am enclosing the relevant documents for your careful consideration to facilitate your decision on this matter of momentous significance to our constitutional order. I have every confidence that the verdict of the Supreme Court will uphold the letter and spirit of the constitution and democratic values, and will ultimately enhance the credibility, competence and independence of the higher judiciary.

With warm regards,

Yours sincerely,

Jayaprakash Narayan
General Secretary

Encl:

1. Joint views of Shri MN Venkatachaliah and Shri JS Verma, former Chief Justices of India, endorsed by Shri VR Krishna Iyer, former Judge, Supreme Court of India.
2. Letter from Shri Justice VR Krishna Iyer, former Judge, Supreme Court of India.
3. My letter to Prime Minister dated 6th August 2012.
4. The discussion paper that served as backgrounder to the eminent jurists.

- 7 - FDR/LOKSATTA

జూన్ 12, 2015న గౌరవ సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తికి జేపీ లేఖ

2014, డిసెంబర్‌లో 99వ రాజ్యాంగ సవరణ ఆమోదం పొందాక సుప్రీంకోర్టులో వ్యతిరేకిస్తూ పిటిషన్ దాఖలవటంతో, ఎన్‌జేఏసీ కోసం చేసిన కృషినంతా వివరిస్తూ ఎంపీలకు, అన్ని పార్టీల అధ్యక్షులకు ఎఫ్‌డీఆర్/లోక్‌సత్తా వ్యవస్థాపకులు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ లేఖ రాశారు. రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఉన్న అంశం, దానికితోడు తమ నియామకాలకు సంబంధించిన అంశం కాబట్టి సుప్రీంకోర్టు న్యాయనియంత్రణ పాటిస్తుందని ఆశిస్తున్నాం, ఒకవేళ తీర్పు ఎన్‌జేఏసీకి వ్యతిరేకంగా వస్తే పార్లమెంటు ఆ ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితిని రాజ్యాంగసభలాగా వ్యవహరించి, పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారాన్ని, రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్య సూత్రాల్ని పరిరక్షించాలని ఆ లేఖలో జేపీ కోరారు. దాంతోపాటు లోక్‌సత్తా కృషిని బుక్‌లెట్ రూపంలో పంపారు. ఈ వివరాలను సుప్రీంకోర్టుకి కూడా పంపుతూ ఇంప్లీడ్ అయి తన వాదనలు వినిపించే అవకాశం కల్పించాలని జేపీ కోరారు. కానీ కోర్టు ఆ అవకాశం ఇవ్వలేదు. దాంతో ఇక భారం పూర్తిగా పార్లమెంటు మీద, పౌరసమాజం మీదే ఉందని, లోక్‌సత్తా తన వంతు సహకారం, సమన్వయం అందిస్తుందని జేపీ విజ్ఞప్తి

FDR FOUNDATION FOR DEMOCRATIC REFORMS

Lok Satta
People Power

Dr Jayaprakash Narayan
General Secretary

15th September, 2015

To,

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Member of Parliament

Dear _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

The Parliament enacted the Constitution (Ninety Ninth Amendment) Act, 2014 providing for the National Judicial Appointments Commission (NJAC) to recommend appointments and transfers in higher judiciary. This amendment was necessitated as Supreme Court by judicial pronouncements had effectively amended the Constitution and gave unto itself the power to recommend appointments through the collegium of judges.

Foundation for Democratic Reforms (FDR) and Lok Satta Movement have for long strongly believed and articulated that the Supreme Court decisions regarding the binding nature of the advice of the collegiums of judges are antithetical to democracy and accountability. In particular, there are three compelling reasons why judicial appointments cannot be the sole preserve of the judiciary.

First, in a democracy, the legitimacy of every institution must be traced to the will and consent of the people directly and indirectly. The Lok Sabha is elected directly by the people, and the Prime Minister and Cabinet are in turn appointed on the basis of majority support in Lok Sabha, and are accountable to the House. Rajya Sabha is elected by State Legislatures which are in turn directly elected by people and it functions as Council of States. The President is elected by both Houses of Parliament and State Assemblies. Every other institution is appointed either by the accountable executive or by a mechanism involving the executive and legislature by law. In States, a similar mechanism exists. No institution in a democracy can arrogate to itself the power of appointing its own successors. Therefore an unelected institution, however exalted, appointing its own peers and successors is devoid of democratic accountability and lacks legitimacy of people's express or implied consent.

Second, empirically, there is no functioning democracy in the world in which the judiciary appoints itself. The table in Annexure-1 gives a summary of procedure for judicial appointments in select democracies. In every democracy, the executive, and often the legislature, judiciary and lay citizens

(Page 1 of 3)

Flat No. 801 & 806, Srinivasa Towers, Beside ITC Kakatiya Hotel, Begumpet, Hyderabad – 500 016
Tel: 91-40- 23419949; Fax: 23419948 email: jp@fdrindia.org / drjploksatta@gmail.com; web: www.fdrindia.org

appointed by law play the critical role, and nowhere is judicial appointment regarded as the prerogative of the judiciary. It is universally accepted that democracy and justice are too important to be left to judges alone.

Third, from a utilitarian point of view, it is important to protect the credibility of the higher judiciary, particularly in a highly polarized society with a propensity to visceral reactions based on primordial loyalties of caste, religion, region and language. The frequent agitations for and against reservations in education and public employment, highly emotive issues like the Babri Masjid-Ram Janmabhoomi dispute, river water sharing, and other highly contentious disputes in a complex and diverse society need to be resolved away from partisan politics, and in the cold light of logic, Constitution and the law. A credible and respected Supreme Court alone can safeguard the Constitution and the nation on such occasions and effectively reconcile justice, Constitution, law, harmony and public good. If the Court's credibility is eroded on account of what is perceived to be usurpation of powers not granted under the Constitution, it will hurt the Court, the Constitution and our democracy.

With this logic, FDR approached a team of the nation's most eminent and credible jurists – Justice MN Venkatachaliah and (late) Justice JS Verma, both former Chief Justices of India, and (late) Justice VR Krishna Iyer, former Judge of Supreme Court. These jurists represent the best in judiciary in a generation, and their integrity, independence and commitment to the Constitution are beyond dispute. These eminent jurists studied the issue with care and caution, and after detailed deliberations recommended the National Judicial Commission (NJC) for recommending judicial appointments. FDR kept the government and opposition informed of this initiative at every stage, and shared all the background research papers and the views of these there eminent jurists. All the relevant papers are enclosed with this letter. The NJAC is a modified version of the NJC.

However, this NJAC now stands challenged before the Supreme Court. Foundation for Democratic Reforms (FDR) sought the Supreme Court's permission to file an Intervention petition. However, the Court took the view that they would not admit any such petitions in this case. Therefore we submitted in writing to the Honorable Judges on the Supreme Court Bench our views and furnished all the supporting documents. Given the reported arguments being made during the hearing of this case and the observations of the Constitution Bench, there is a legitimate apprehension that the Court may be tempted to rule against the NJAC, on specious grounds such as 'executive interference' and 'loss of judicial independence'.

Judicial independence in this context is a means to realize a higher objective i.e. the appointment of competent, independent-minded judges and in a manner that is unbiased, transparent and objective. This is exactly what the NJAC would achieve through a balanced, fair and constitutional mechanism. It would help protect and enhance the independence, competence, integrity and the image of the higher judiciary – all of which form the core of our constitutional order.

It is vital that we protect the independence, credibility, integrity and accountability of the judiciary. It is equally important that we protect the architecture of the Constitution, and democratic legitimacy of all institutions of governance. The perception that higher judiciary is appropriating the sole power of recommending judicial appointments undermines both democratic legitimacy and credibility of judiciary. A direct and open standoff between the Parliament and the Supreme Court is wholly avoidable, and

(Page 2 of 3)

this is a fit case for judicial restraint. Once we accept the logic that a commission of judges, executive, legislature and eminent lay persons is desirable and constitutional, then clearly the details of composition of such a Commission have to be left to the Parliament. The only issue open to for judicial scrutiny is whether the composition and criteria for selection are rational, transparent and non-arbitrary.

We are confident that the Supreme Court will recognize the supremacy of Parliament in this matter. If, however, the 99th amendment is quashed by the Court, this is a fit case for Parliament to stand its ground and assert its supremacy in determining the procedure for judicial appointments. Democratic accountability and upholding legitimacy of all institutions by tracing them to the explicit or implied consent of people demand such a course of action. We urge all parties to set aside their partisan and political differences and stand united on this vital issue to protect the integrity of the Constitutions, supremacy of Parliament and democratic legitimacy of all institutions.

I urge you, as Member of Parliament, to provide leadership in this endeavour, and use your good offices to protect the Constitution.

With warm personal regards,

Sincerely,

Jayaprakash Narayan
General Secretary
Foundation for Democratic Reforms

Enclosures:

Annexure A:	Table listing appointment mechanisms of higher judiciary in other Democracies
Annexure B:	Our letter to the Honourable Supreme Court (dated June 12, 2015)
Annexure C:	1. My letter to Prime Minister (dated May 11, 2011), 2. My letter to Prime Minister (dated Aug 6, 2012)
Annexure D:	1. The joint views of Justice M N Venkatachaliah and Justice JS Verma 2. The concurrent opinion with comments from Justice VR Krishna Iyer.
Annexure E:	Comprehensive background note on the subject which served as backgrounder to the eminent jurists.

(Page 3 of 3)

సెప్టెంబర్ 15, 2015న పార్లమెంటేరియన్లకు జేపీ లేఖ

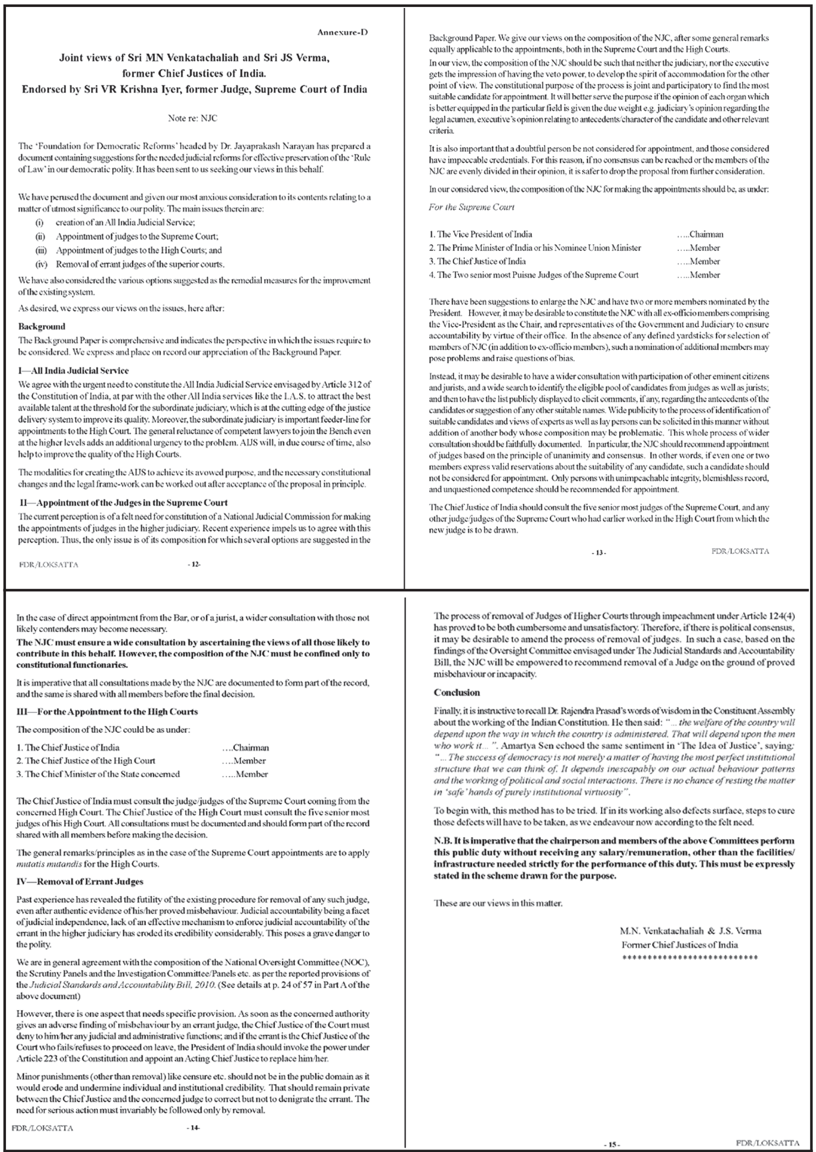

Annexure-D

Joint views of Sri MN Venkatachaliah and Sri JS Verma, former Chief Justices of India.
Endorsed by Sri VR Krishna Iyer, former Judge, Supreme Court of India

Note re: NJC

The 'Foundation for Democratic Reforms' headed by Dr. Jayaprakash Narayan has prepared a document containing suggestions for the needed judicial reforms for effective preservation of the 'Rule of Law' in our democratic polity. It has been sent to us seeking our views in this behalf.

We have perused the document and given our most anxious consideration to its contents relating to a matter of utmost significance to our polity. The main issues therein are:

(i) creation of an All India Judicial Service;
(ii) Appointment of judges to the Supreme Court;
(iii) Appointment of judges to the High Courts; and
(iv) Removal of errant judges of the superior courts.

We have also considered the various options suggested as the remedial measures for the improvement of the existing system.

As desired, we express our views on the issues, here after:

Background

The Background Paper is comprehensive and indicates the perspective in which the issues require to be considered. We express and place on record our appreciation of the Background Paper.

I—All India Judicial Service

We agree with the urgent need to constitute the All India Judicial Service envisaged by Article 312 of the Constitution of India, at par with the other All India services like the I.A.S. to attract the best available talent at the threshold for the subordinate judiciary, which is at the cutting edge of the justice delivery system to improve its quality. Moreover, the subordinate judiciary is important feeder-line for appointments to the High Court. The general reluctance of competent lawyers to join the Bench even at the higher levels adds an additional urgency to the problem. AIJS will, in due course of time, also help to improve the quality of the High Courts.

The modalities for creating the AIJS to achieve its avowed purpose, and the necessary constitutional changes and the legal frame-work can be worked out after acceptance of the proposal in principle.

II—Appointment of the Judges in the Supreme Court

The current perception is of a felt need for constitution of a National Judicial Commission for making the appointments of judges in the higher judiciary. Recent experience impels us to agree with this perception. Thus, the only issue is of its composition for which several options are suggested in the

FDR/LOKSATTA - 12-

Background Paper. We give our views on the composition of the NJC, after some general remarks equally applicable to the appointments, both in the Supreme Court and the High Courts.

In our view, the composition of the NJC should be such that neither the judiciary, nor the executive gets the impression of having the veto power, to develop the spirit of accommodation for the other point of view. The constitutional purpose of the process is joint and participatory to find the most suitable candidate for appointment. It will better serve the purpose if the opinion of each organ which is better equipped in the particular field is given the due weight e.g. judiciary's opinion regarding the legal acumen, executive's opinion relating to antecedents/character of the candidate and other relevant criteria.

It is also important that a doubtful person be not considered for appointment, and those considered have impeccable credentials. For this reason, if no consensus can be reached or the members of the NJC are evenly divided in their opinion, it is safer to drop the proposal from further consideration.

In our considered view, the composition of the NJC for making the appointments should be, as under:

For the Supreme Court

1. The Vice President of India .....Chairman
2. The Prime Minister of India or his Nominee Union Minister .....Member
3. The Chief Justice of India .....Member
4. The Two senior most Puisne Judges of the Supreme Court .....Member

There have been suggestions to enlarge the NJC and have two or more members nominated by the President. However, it may be desirable to constitute the NJC with all ex-officio members comprising the Vice-President as the Chair, and representatives of the Government and Judiciary to ensure accountability by virtue of their office. In the absence of any defined yardsticks for selection of members of NJC (in addition to ex-officio members), such a nomination of additional members may pose problems and raise questions of bias.

Instead, it may be desirable to have a wider consultation with participation of other eminent citizens and jurists, and a wide search to identify the eligible pool of candidates from judges as well as jurists; and then to have the list publicly displayed to elicit comments, if any, regarding the antecedents of the candidates or suggestion of any other suitable names. Wide publicity to the process of identification of suitable candidates and views of experts as well as lay persons can be solicited in this manner without addition of another body whose composition may be problematic. This whole process of wider consultation should be faithfully documented. In particular, the NJC should recommend appointment of judges based on the principle of unanimity and consensus. In other words, if even one or two members express valid reservations about the suitability of any candidate, such a candidate should not be considered for appointment. Only persons with unimpeachable integrity, blemishless record, and unquestioned competence should be recommended for appointment.

The Chief Justice of India should consult the five senior most judges of the Supreme Court, and any other judge/judges of the Supreme Court who had earlier worked in the High Court from which the new judge is to be drawn.

- 13 - FDR/LOKSATTA

In the case of direct appointment from the Bar, or of a jurist, a wider consultation with those not likely contenders may become necessary.

The NJC must ensure a wide consultation by ascertaining the views of all those likely to contribute in this behalf. However, the composition of the NJC must be confined only to constitutional functionaries.

It is imperative that all consultations made by the NJC are documented to form part of the record, and the same is shared with all members before the final decision.

III—For the Appointment to the High Courts

The composition of the NJC could be as under:

1. The Chief Justice of India ....Chairman
2. The Chief Justice of the High Court ....Member
3. The Chief Minister of the State concerned .....Member

The Chief Justice of India must consult the judge/judges of the Supreme Court coming from the concerned High Court. The Chief Justice of the High Court must consult the five senior most judges of his High Court. All consultations must be documented and should form part of the record shared with all members before making the decision.

The general remarks/principles as in the case of the Supreme Court appointments are to apply *mutatis mutandis* for the High Courts.

IV—Removal of Errant Judges

Past experience has revealed the futility of the existing procedure for removal of any such judge, even after authentic evidence of his/her proved misbehaviour. Judicial accountability being a facet of judicial independence, lack of an effective mechanism to enforce judicial accountability of the errant in the higher judiciary has eroded its credibility considerably. This poses a grave danger to the polity.

We are in general agreement with the composition of the National Oversight Committee (NOC), the Scrutiny Panels and the Investigation Committee/Panels etc. as per the reported provisions of the *Judicial Standards and Accountability Bill, 2010.* (See details at p. 24 of 57 in Part A of the above document)

However, there is one aspect that needs specific provision. As soon as the concerned authority gives an adverse finding of misbehaviour by an errant judge, the Chief Justice of the Court must deny to him/her any judicial and administrative functions; and if the errant is the Chief Justice of the Court who fails/refuses to proceed on leave, the President of India should invoke the power under Article 223 of the Constitution and appoint an Acting Chief Justice to replace him/her.

Minor punishments (other than removal) like censure etc. should not be in the public domain as it would erode and undermine individual and institutional credibility. That should remain private between the Chief Justice and the concerned judge to correct but not to denigrate the errant. The need for serious action must invariably be followed only by removal.

FDR/LOKSATTA - 14-

The process of removal of Judges of Higher Courts through impeachment under Article 124(4) has proved to be both cumbersome and unsatisfactory. Therefore, if there is political consensus, it may be desirable to amend the process of removal of judges. In such a case, based on the findings of the Oversight Committee envisaged under The Judicial Standards and Accountability Bill, the NJC will be empowered to recommend removal of a Judge on the ground of proved misbehaviour or incapacity.

Conclusion

Finally, it is instructive to recall Dr. Rajendra Prasad's words of wisdom in the Constituent Assembly about the working of the Indian Constitution. He then said: "*... the welfare of the country will depend upon the way in which the country is administered. That will depend upon the men who work it...* ". Amartya Sen echoed the same sentiment in 'The Idea of Justice', saying: "*... The success of democracy is not merely a matter of having the most perfect institutional structure that we can think of. It depends inescapably on our actual behaviour patterns and the working of political and social interactions. There is no chance of resting the matter in 'safe' hands of purely institutional virtuosity*".

To begin with, this method has to be tried. If in its working also defects surface, steps to cure those defects will have to be taken, as we endeavour now according to the felt need.

N.B. It is imperative that the chairperson and members of the above Committees perform this public duty without receiving any salary/remuneration, other than the facilities/ infrastructure needed strictly for the performance of this duty. This must be expressly stated in the scheme drawn for the purpose.

These are our views in this matter.

M.N. Venkatachaliah & J.S. Verma
Former Chief Justices of India
****

- 15 - FDR/LOKSATTA

జస్టిస్ వెంకటాచలయ్య, జే.ఎస్. వర్మ ఎఫ్‌డిఆర్/ లోక్‌సత్తాలకు పంపిన ఉమ్మడి అభిప్రాయాలు

చేశారు.

ఉన్నత న్యాయనియామకాలకు జాతీయ జ్యుడీషియల్ కమిషన్ (ఇప్పుడు ఎన్‌జేఏసీ)ను ఏర్పాటు చేయాలని ఎఫ్‌డీఆర్/లోక్‌సత్తా పంపిన ప్రతిపాదనలకు జస్టిస్ ఎంఎన్ వెంకటాచలయ్య, జస్టిస్ జేఎస్ వర్మ పంపిన ఉమ్మడి అభిప్రాయాలు:

జస్టిస్ కృష్ణయ్యర్ ఈ అభిప్రాయాలను సమర్థించారు:

"డాక్టర్ జయప్రకాష్ నారాయణ్ నేతృత్వంలోని ప్రజాస్వామ్య సంస్కరణల పీఠం (ఎఫ్‌డీఆర్) మన ప్రజాస్వామ్య రాజకీయంలో చట్టబద్ధ పాలనను ప్రభావవంతంగా పరిరక్షించేందుకు అవసరమైన న్యాయ సంస్కరణల కోసం డాక్యుమెంట్‌ను రూపొందించింది. ఈ విషయంలో మా అభిప్రాయాలను కోరుతూ డాక్యుమెంట్‌ని మాకు పంపారు.

డాక్యుమెంట్‌ను మేం గమనంలోకి తీసుకుని మన రాజకీయానికి అత్యంత కీలకమైన అందులోని అంశాలను శ్రద్ధగా అధ్యయనం చేశాం. అందులోని ప్రధానాంశాలు:

1) అఖిల భారత జ్యుడీషియల్ సర్వీసు ఏర్పాటు

2) సుప్రీంకోర్టు జడ్జీల నియామకం

3) హైకోర్టులకు జడ్జీల నియామకం

4) ఉన్నత న్యాయస్థానాలలో నేరాలకు పాల్పడ్డ జడ్జీల తొలగింపు

ఇప్పుడున్న పద్ధతిని మెరుగుపరిచేందుకు ఇందులో సూచించిన పరిష్కారాలను కూడా మేం పరిగణలోకి తీసుకున్నాం. మా అభిప్రాయాలను ఈ పరిష్కారాల మీద తెలియచేస్తున్నాం.

ఈ బ్యాక్‌గ్రౌండ్ పత్రం సమగ్రంగా ఉంది. ఈ అంశాన్ని ఎలా పరిష్కరించాలో సరైన దిశను సూచించింది. ఈ బ్యాక్‌గ్రౌండ్ పత్రం పట్ల అభినందనలతో మా ఆమోదాన్ని లిఖితపూర్వకంగా తెలియచేస్తున్నాం.."

These are our views in this matter.

M.N. Venkatachaliah & J.S. Verma
Former Chief Justices of India

జస్టిస్ కృష్ణయ్యర్ రాసిన లేఖ

జనవరి 18, 2011

మై డియర్ జయప్రకాష్ నారాయణ్,

"మీరు పంపిన జస్టిస్ వర్మ, వెంకటాచలయ్య అభిప్రాయాలను చదివించుకుని విన్నాను (నా కంటిచూపు

Letter from Sri VR Krishna Iyer, former Judge, Supreme Court of India

January 18, 2011

My dear Jayaprakash Narayan,

I have heard it read (thanks to my poor eyesight) with respect the views of Justices Verma and Venkitachaliah. Basically I see no fundamental difference. As explained by me orally on the telephone you may go ahead.

The most prominent point on which we must agree is the integrity of the candidate to be appointed to the highest court. If there is doubt, he must be dropped like Caesar's wife the candidate must be above suspicion. The candidate considered must be known to the public so that they may offer their criticism and the ground. Therefore, the public criticism must be considered by the committee. Why? As quoted by Ralph Nader 'whatever touches us all should be decided by all'.

It is important to have a Performance Commission which even David Pannick Q.C has supported (his book on 'Judges'). A California Chief Justice was removed by such a Commission. There need not be two separate Commissions but one Commission, I agree. Otherwise, I agree with the two CJs, Verma and Venkitachalaiah.

Former Chief Justice of India Shri. K.G. Balakrishnan clears my mind of all doubts about the need for a Commission. Corrupt people have no place in high offices. Otherwise we will have very wealthy CJs who cannot be removed because they will remain in their office with their wealth. I am shocked the Prime Minister of today remains mute in the presence of a mountain of corrupt materials.

Socialist economic justice can never succeed if the Executive, Legislators and judiciary belong to the plutocracy. In that case the power will be the martyrs of the system and the richer will be the masters as the oft-quoted anonymous poem explains:

The law locks up both man and woman
Who steals the goose from off the common,
But lets the greater felon loose
Who steals the common from the goose.

With regards,

Yours sincerely,

V.R. KRISHNA IYER

FDR/LOKSATTA - 16-

జనవరి18, 2011న జస్టిస్ కృష్ణయ్యార్ జేపీకి పంపిన సమాధానం.

INDIAN NATIONAL CONGRESS

Phone : 23019080

ALL INDIA CONGRESS COMMITTEE

24, AKBAR ROAD, NEW DELHI - 110 011

Sonia Gandhi
President

September 23, 2015

Dear Dr Narayan,

I have your letter of 15th September 2015 regarding the National Judicial Appointments Commission (NJAC).

It may be recalled that the NJAC Bill was initiated during the UPA regime. The Congress Party supported the passage of the Bill in Parliament and the NJAC Act has been notified by the Government in April 2015. We continue to support the NJAC.

With good wishes,

Yours sincerely,

Dr Jayaprakash Narayan
General Secretary
Foundation for Democratic Reforms
Flat No. 801 & 806
Srinivasa Towers, Begumpet
Hyderabad - 500 016

10, JANPATH, NEW DELHI - 110 011 PH.: 23014481, 23015584

సెప్టెంబర్ 23, 2015 న జేపీ లేఖకు
కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు సోనియా గాంధీ సమాధానం

సరిగా లేనందున). మౌలికంగా నాకు ఎటువంటి విభేదం లేదు. మీకు నేను టెలిఫోన్‌లో వివరించినట్టు, ఈ విషయంలో మీరు ముందుకెళ్లవచ్చు.

ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థకు నియమితులయ్యే అభ్యర్థి నిజాయతీ మనందరం ముక్తకంఠంతో అంగీకరించాల్సిన ముఖ్యవిషయం. ....

కార్యనిర్వాహక, శాసన, న్యాయవ్యవస్థలు సంపన్నులకే చెందితే సోషలిస్టు ఆర్థిక న్యాయం ఎప్పటికీ సాధ్యం కాదు. In that case the power will be the martyrs of the system and the richer will be the masters of the oft-quoted anonymous poem explains:

The law locks up both man and woman
Who steals the goose from off the common,
But lets the greater felon loose
Who steals the common from the goose "

With regards,

Yours sincerely,
V.R KRISHNA IYER

సుప్రీంకోర్టు తీర్పు వ్యతిరేకంగా ఉంటే రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్య సూత్రాల పరిరక్షణకు, తన సార్వభౌమత్వ పరిరక్షణకు పార్లమెంటు దృఢంగా వ్యవహరించాలని కోరుతూ జేపీ రాసిన లేఖకు, అందించిన బ్యాక్‌గ్రౌండ్ సమాచారానికి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు సెప్టెంబర్ 23, 2015న సమాధామిచ్చారు. ఎన్‌జేఏసీకి ఇప్పటికీ తమ మద్దతు ఉంటుందని హామీ ఇచ్చారు. అయితే పార్టీ రాజకీయాల కోసం దేశ ప్రయోజనాలనైనా ఫణంగా పెడతామనే సొంత పార్టీ నేతల ఒత్తిడిని తట్టుకుని ఆమె ఏమేరకు వ్యవహరిస్తారో చూడాలి.

(జాతీయ జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్స్ రాజ్యాంగ సవరణ కోసం లోక్‌సత్తా చేసిన కృషిని వివరించే బ్యాక్‌గ్రౌండ్ పత్రాలు, అప్పటి ప్రధానమంత్రికి రాసిన లేఖలు, న్యాయమూర్తుల బృందాలు పంపిన లేఖలు, సమగ్ర సమాధానాల పూర్తి వివరాలు తదితరాలన్నిటినీ వివరించే బ్యాక్‌గ్రౌండ్ సమాచార బుక్‌లెట్‌ని www.fdrindia.org లో చూడవచ్చు.)

జాతీయ జ్యుడీషియల్ అపాయింట్‌మెంట్స్ చట్టంతోనే న్యాయసంస్కరణలు పూర్తికావు. న్యాయమూర్తులపై ఆరోపణలను విచారించేందుకు జ్యుడీషియల్ అకౌంటబిలిటీ చట్టం తేవటం, సమర్థులు న్యాయమూర్తులుగా వచ్చేందుకు

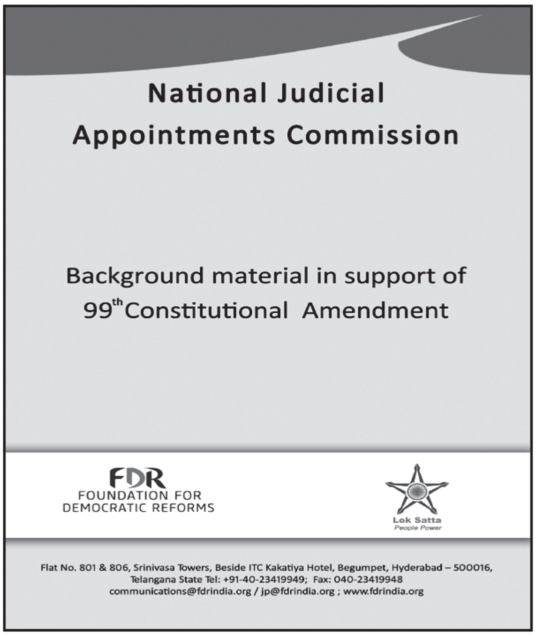

ఐఏఎస్, ఐపీఎస్‌ల తరహాలో ఇండియన్ జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ (ఐజేఎస్)ని ఏర్పాటు చేయటం, కింది కోర్టులలో న్యాయమూర్తుల సంఖ్యను పెంచటం, న్యాయ విచారణ పద్ధతుల్ని సులభతరం చేయటం, స్థానిక న్యాయస్థానాలను బలోపేతం చేయటం, నేరపరిశోధనలో, పోలీసు యంత్రాంగాన్ని సంస్కరించటం వంటివి అవసరం. ఇందుకోసం కూడా ఎఫ్‌డీఆర్/లోక్‌సత్తా కృషిని కొనసాగిస్తున్నాయి. ఎన్‌జేఏసీని కొట్టివేయగలిగినా, న్యాయమూర్తుల నియామకాల వ్యవస్థలో లోపాలున్నాయని సుప్రీంకోర్టు అంగీకరించాల్సి వచ్చింది. రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్యానికి సుప్రీంకోర్టు అతీతమా అనే చర్చ మొదటిసారిగా దేశవ్యాప్తంగా జరుగుతోంది. న్యాయసంస్కరణలపై ఇలా దేశ ప్రజల దృష్టిని తీసుకురాగలగటం లోక్‌సత్తాకు చాలా సంతోషాన్నిస్తోంది. అయితే ఏదోకరూపంలో ఎన్‌జేఏసీలోని జవాబుదారీతనాన్ని, ఇతర న్యాయసంస్కరణలను సాధించేందుకు అందరూ కలిసికట్టుగా కృషి పోరాడాల్సుంది. రాజకీయ వ్యవస్థనూ ప్రక్షాళన చేసుకుంటేనే ఈ ప్రక్రియ వేగవంతంగా జరుగుతుంది. శాసన, కార్యనిర్వాహక, న్యాయవ్యవస్థలు సమతుల్యతతో సమర్థవంతంగా పనిచేసినప్పుడే రాజ్యాంగ నిర్మాతలు ఆశించినట్టు చిట్టచివరి పౌరునికి కూడా సాధికారత లభిస్తుంది. ❖

ఉమ్మడి పౌరస్మృతిపై మళ్లీ చర్చ

ఉమ్మడి పౌరస్మృతి జాతీయ సమగ్రతకు అవసరమని, అయితే ఏ నిర్ణయమైనా విస్తృత సంప్రదింపుల ద్వారానే తీసుకుంటామని కేంద్ర ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టుకు తెలిపింది. విడాకుల చట్టంపై దాఖలైన ఒక ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యం సందర్భంగా న్యాయస్థానంలో ఈ ప్రస్తావన వచ్చింది. ఇతర మతస్తులకు విడాకులు పొందటానికి ఏడాది వ్యవధి ఉండగా క్రైస్తవ దంపతులు రెండేళ్ల వరకు వేచి ఉండటం తప్పనిసరి చేసే నిబంధనను సవాలు చేస్తూ వ్యాజ్యం దాఖలైంది. మనం ఉమ్మడి పౌరస్మృతిని రూపొందించి ఎందుకు అమలు చేయకూడదు అని జస్టిస్ విక్రమ్‌జిత్ సేన్, జస్టిస్ శివ కీర్తి సింగ్‌తో కూడిన ధర్మాసనం ప్రశ్నించింది. ఉమ్మడి పౌరస్మృతిపై అఫిడవిట్ దాఖలు చేసే ముందు ప్రధాని, మంత్రివర్గ సహచరులు, ఉన్నత న్యాయాధికారులు, వివిధ పర్సనల్ లా బోర్డులు, ఇతర భాగస్వాములతో సంప్రదింపులు జరుపుతామని, ఇందుకు కొంత సమయం పడుతుందని కేంద్ర న్యాయశాఖామంత్రి సదానంద గౌడ తెలిపారు.

"ఉమ్మడి పౌరస్మృతి ఉండాలని మన రాజ్యాంగ పీఠిక, రాజ్యాంగంలోని 44వ అధికరణ చెబుతున్నాయి. జాతీయ సమగ్రత, ప్రయోజనాల రీత్యా ఖచ్చితంగా ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అవసరమే. ఇందుకు విస్తృత సంప్రదింపులు అవసరం. కొంత సమయం పడుతుంది" అని చెప్పారు. ఈ అంశం చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఏప్రిల్‌లో లోక్‌సభలో ఇదే విషయాన్ని చెప్పానన్నారు. గతంలో కొన్ని వివాహ చట్టాలకు సంబంధించిన కేసుల విచారణ సందర్భంగా కేరళ, కర్ణాటక హైకోర్టులు తీర్పునిస్తూ దేశానికి ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అవసరమని చెప్పాయని పేర్కొన్నారు. ❖

‘యమ’ర్జెన్సీపై తిరుగుబాటు’

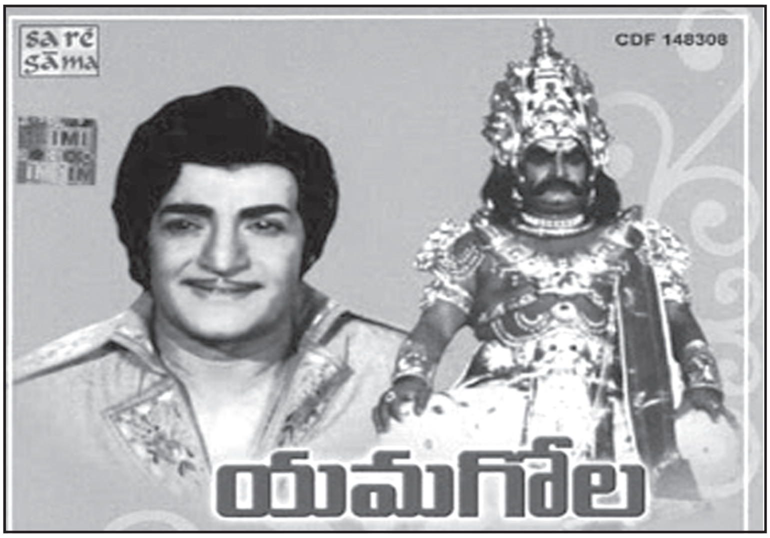

రాజ్యాంగానికి, ప్రజాస్వామ్యానికి తాము అతీతులమని, దైవదూతల్లా తమను తామే నియమించుకుంటూ తీర్పులు జారీ చేస్తామని ఎన్‌జేఏసీ ఏర్పాటును కొట్టివేయటం ద్వారా సుప్రీంకోర్టు రెండో ఎమర్జెన్సీ వాతావరణానికి తెరతీసింది. ‘మిమ్మల్ని మీరు పరిపాలించుకోవటం చేతకాదు, కొట్లాడుకుని దేశాన్ని ఛిన్నాభిన్నం చేసుకుంటారు, మా పాలనలోనే పడుండటం మేలు’ అని అని స్వతంత్రం ఇచ్చేటప్పుడు బ్రిటీషువారు ఎద్దేవాచేసినట్టు, ఎన్‌జేఏసీ విషయంలో సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానాలు చేసింది. భారతీయులకు వయోజన ఓటు హక్కు ఇవ్వటం ప్రమాదకరమన్న భావననే సుప్రీం బెంచ్‌లోని మెజారిటీ న్యాయమూర్తులు ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా వ్యక్తంచేశారు. దానికి పరిష్కారంగా రాజకీయం, ఎన్నికల సంస్కరణలు ప్రతిపాదించకుండా, సుప్రీంకోర్టుకే రాజ్యాంగేతర అధికారాలను కట్టబెట్టాలన్నట్టు వారు వాదించారు. ఇదంతా చూస్తుంటే, మొదటి ఎమర్జెన్సీ అనంతరం 1977, అక్టోబర్ 21న విడుదలైన ‘యమగోల’ సినిమా గుర్తురాకమానదు.

ధర్మానికి మారుపేరుగా యముడిని చెబుతారు. ఆయన ఆశ్రితపక్షపాతం లేకుండా ఎవరి పట్లయినా ఒకే తీరుగా వ్యవహరిస్తూ ధర్మాన్ని ఆచరిస్తాడు కాబట్టే సమవర్తి అంటారు. అంటే మన ఉన్నత న్యాయస్థానం లాంటి వాడన్నమాట. అయితే మన న్యాయస్థానాల మీద ఉన్నట్టు అవినీతి, ఆశ్రితపక్షపాతం వంటి ఆరోపణలేవీ యమధర్మరాజు మీద లేవు. అలాంటి యముడు కూడా నియంతలా వ్యవహరిస్తే చెల్లదని యమగోలలో నాయకుడు హెచ్చరిస్తాడు. యమలోకంలో ప్రజాస్వామ్యం కోసం తిరుగుబాటు చేయిస్తాడు. సమవర్తి అయినా సరే యముడు కూడా ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవాల్సిందే నంటాడు. ఇక ఆ హీరో పాత్ర యమలోకంలో యముడిని ప్రశ్నించే సన్నివేశానికి శ్రీశ్రీ గొప్ప పాట రాశారు. ‘సమరానికి నేడే ప్రారంభం...’ అంటూ సాగే ఆ పాటలో ‘యముడి నిరంకుశపాలన వద్దు, యమ అర్జెన్సీ ఇకపై రద్దు’ అని నినదిస్తారు. ఎమర్జెన్సీని గుర్తుకు తెచ్చేలా యమ అర్జెన్సీ అనే పదాన్ని వాడారు. ఎంత గొప్ప న్యాయవ్యవస్థయినా జవాబుదారీతనం లేకుండా ఉంటే చెల్లదని, ఎమర్జెన్సీలాంటి ఆ నియంతృత్వాన్ని తిప్పికొట్టాల్సిందేనని చెప్పిన యమగోలకి జనం ఆరోజుల్లో బ్రహ్మరథం పట్టారు. దీంతో రికార్డులు బద్దలవటమే కాదు, ట్రెండ్ కూడా మొదలై ఇప్పటికీ యముడిని ప్రశ్నించటం గొప్ప జనరంజక తిరుగుబాటులా కొనసాగుతోంది. ❖

ధర్మానికి మారుపేరుగా యముడిని చెబుతారు. ఆయన ఆశ్రితపక్షపాతం లేకుండా ఎవరి పట్లయినా ఒకే తీరుగా వ్యవహరిస్తూ ధర్మాన్ని ఆచరిస్తాడు కాబట్టే సమవర్తి అంటారు. అంటే మన ఉన్నత న్యాయస్థానం లాంటి వాడన్నమాట. అయితే మన న్యాయస్థానాల మీద ఉన్నట్టు అవినీతి, ఆశ్రితపక్షపాతం వంటి ఆరోపణలేవీ యమధర్మరాజు మీద లేవు. అలాంటి యముడు కూడా నియంతలా వ్యవహరిస్తే చెల్లదని యమగోలలో నాయకుడు హెచ్చరిస్తాడు. యమలోకంలో ప్రజాస్వామ్యం కోసం తిరుగుబాటు చేయిస్తాడు.

కొలీజియం వ్యవస్థలో సంస్కరణలు అవసరం

-న్యాయకోవిదుల అభిప్రాయం-

న్యాయమూర్తుల నియామక ప్రక్రియను చేపట్టే కొలీజియం వ్యవస్థ, సుప్రీంకోర్టు కొట్టివేసిన జాతీయ న్యాయ నియామకాల కమిషన్‌పై జరిగిన చర్చా కార్యక్రమంలో భిన్నాభిప్రాయలు వ్యక్తమయ్యాయి. టైమ్స్ నౌ వార్తా ఛానెల్ నిర్వహించిన ఈ చర్చా కార్యక్రమంలో కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి అరుణ్‌జైట్లీ, భారత మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఆర్ఎం లోధా, న్యాయకోవిదులు సోలీ సొరాబ్జీ, రాజీవ్ ధావన్ పాల్గన్నారు. ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు వెలువరించిన తీర్పును జైట్లీ తీవ్రంగా విమర్శించగా, కొలీజియం వ్యవస్థలోని లోపాలను సరిదిద్దాల్సిన అవసరం ఉందని జస్టిస్ లోధా, సోలీ సొరాబ్జీ, రాజీవ్ ధావన్ అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ చర్చలో జైట్లీ, ధావన్ పలుమార్లు వాదించుకోవడం కనిపించింది. కొలీజియం వ్యవస్థ అపారదర్శకంగా ఉందని, ఈ ప్రక్రియను రహస్యంగా చేపడుతున్నారని జస్టిస్ లోధా అంగీకరించారు. ఈ పద్ధతిలో చేపట్టే నియామక ప్రక్రియకు పారదర్శకత తీసుకురావడానికి సంబంధిత నియామకాలను బహిర్గతం చేయవచ్చని లేదా సమాచార హక్కు చట్టం పరిధిలోకి తీసుకురావచ్చని అభిప్రాయపడ్డారు. "కొలీజియం వ్యవస్థ అపారదర్శకమన్నది నిజం. పారదర్శకత లోపించడం, కొలీజియానికి సహకరించేందుకు స్థాయీసంఘం లాంటి నిపుణ సంస్థ లేకపోవడం, భాగస్వామ్య ప్రక్రియలో ప్రభుత్వానికి సరైన పాత్ర లేకపోవడం అనే మూడు లోపాలున్నాయి" అని జస్టిస్ లోధా చెప్పారు.

కొలీజియం వ్యవస్థను వ్యతిరేకించిన జైట్లీ.. ఈ వ్యవస్థ లోపాలమయని అన్నారు. దేశానికి స్వతంత్ర న్యాయవ్యవస్థ అవసరమని, దాని విశ్వసనీయత ఇంకా ముఖ్యమని అన్నారు. "స్వతంత్రంగా ఉండటం ముఖ్యం. విశ్వసనీయత మరింత ముఖ్యం. స్వతంత్రత ఉన్నా విశ్వసనీయత కోల్పోయిన సీబీఐ డైరెక్టర్ గురించి మనకు తెలుసు" అన్నారు. భవిష్యత్తు సభ్యులను ప్రస్తుత సభ్యులే నియమించే జింఖానా క్లబ్బు వ్యవస్థ మాదిరిగానే కొలీజియం ఉందని జైట్లీ పోల్చారు. "న్యాయవ్యవస్థ చెప్పిందే ప్రభుత్వం అనుసరించాల్సి వస్తోంది. ప్రభుత్వానికి ఉంది గుమాస్తా పాత్రే" అన్నారు. ఇటీవల తీర్పుతో పార్లమెంటు

చర్చా కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న న్యాయకోవిదుడు సోలి సొరాబ్జీ, కేంద్ర మంత్రి అరుణ్‌జైట్లీ

సార్వభౌమాధికారానికి నష్టం చేకూర్చడం ద్వారా సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగాన్ని తిరగ రాసినట్లయిందని అన్నారు. పార్లమెంటు సార్వభౌమాధికారంపై ప్రభావమేమీ పడలేదని ధావన్ చెప్పారు. పార్లమెంట్‌కు సార్వభౌమాధికారం లేదని, అది తన పరిధిలో సర్వోన్నతమని చెప్పారు.

సొరాబ్జీ మాట్లాడుతూ, నియామక ప్రక్రియలో న్యాయమూర్తులకు ముఖ్యపాత్ర ఉండాలిగానీ ప్రత్యేక పాత్ర అవసరం లేదన్నారు. నియామక అధికారం న్యాయమూర్తులకే ఎందుకు ఉండాలని ప్రశ్నించారు. ఎన్‌జేఏసీ చట్టాన్ని కొట్టివేయకుండా, ఎన్‌జేఏసీలోని ప్రముఖ వ్యక్తులు న్యాయరంగానికి చెందినవారై ఉండాలని చెప్పి ఉండాల్సిందన్నారు. కమిషన్‌లో న్యాయశాఖ మంత్రిని చేర్చడంపై అభ్యంతరాలను ప్రస్తావిస్తూ మంత్రి బహిష్కృతుడేమీ కాదన్నారు.

జైట్లీ, సొరాబ్జీ అభిప్రాయాలతో విభేదించిన ధావన్.. ఎన్‌జేఏసీ రూపకల్పనలో లోపాలున్నాయన్నారు. ఆరుగురు సభ్యులుండడం ఒక లోపమని చెప్పారు. ఎన్‌జేఏసీ ప్రస్తుత రూపం కారణంగా న్యాయమూర్తి నియామకంలో ప్రతిష్టంభన ఏర్పడవచ్చన్నారు. ఈ అభిప్రాయంతో జస్టిస్ లోధా ఏకీభవించారు. న్యాయమూర్తులు పదవీవిరమణ చేసిన తర్వాత పదవులు చేపట్టే అవకాశం న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్రతకు ముప్పు అన్నారు. ఈ అభిప్రాయంతో మిగిలిన ముగ్గురూ అంగీకరించారు. "పదవీ విరమణ చేయకముందు ఇచ్చే తీర్పులు, పదవీ విరమణ అనంతరం దక్కే ప్రయోజనాల మీద ప్రభావం చూపుతాయి" అని జస్టిస్ లోధా అభిప్రాయపడ్డారు.

❖

ఏరు దాటాక తెప్ప తగలేశారు!

బాబు అడగా లేదు, మోదీ ఇవ్వా లేదు.. డ్రామాలాగా అమరావతి శంకుస్థాపన: జేపీ

రాజధాని అమరావతి శంకుస్థాపనకు మట్టి, నీరు, హోమాలు, యజ్ఞాల పేరుతో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చవటం, టీవీల్లో, పత్రికల్లో హోరెత్తటం, ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ రాక, చంద్రబాబు సామర్థ్యం పట్ల అంచనాలు ఇవన్నీ చూసి తమ జీవితాలు మారిపోయే ఏదో అద్భుతం జరగబోతోందని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఐదున్నర కోట్ల ప్రజలు కళ్లు ఒత్తులు చేసుకుని ఎదురుచూశారని, విభజన సమయంలో నష్టపోయిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు ఏదోక గట్టి మేలు జరిగే ప్రకటన వెలువడుతుందని తెలంగాణలోని మూడున్నర కోట్ల మంది ప్రజానీకం ఆశించారని, అయితే చివరికి కొండను తవ్వి ఎలకను పట్టినట్టు ఆ కార్యక్రమం జరిగిందని లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ అన్నారు. బాబు అడగా లేదు, మోదీ ఇవ్వా లేదు అన్నారు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కె.చంద్రశేఖర రావు అందులో సుహృద్భావ వాతావరణంలో పాల్గనటం ఒక్కటే శంకుస్థాపనలో మెరుగైన అంశంగా కనిపిస్తోందన్నారు.

అమరావతికి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ శంకుస్థాపన, ప్రత్యేక హోదా అంశాలపై జయప్రకాష్ నారాయణ్ అమీర్‌పేటలోని లోక్‌సత్తా పార్టీ కార్యాలయంలో మీడియాతో మాట్లాడుతూ, కేవలం విభజన చట్టం ద్వారా వచ్చేవి ఇవ్వటాన్నే చంద్రబాబు, ఇతర కేంద్ర నాయకులు ఘనంగా చెప్పటం, ప్రత్యేక హోదా, పన్ను రాయితీల గురించి మాట్లాడకపోవటం ప్రజల్ని పట్టపగలే మోసం చేయటమని ధ్వజమెత్తారు. ఏపీకి రాష్ట్ర విభజన వల్ల ఇంతవరకూ ఒరిగిందేమీ లేకపోయినా కనీసం చంద్రబాబు ప్రశ్నించే ప్రయత్నం చేయకపోవటం దారుణమని అన్నారు. కేంద్రం నుంచి వచ్చిన రూ.100, 1000 కోట్ల సహాయమే అదృష్టం, మీ వల్లే మేం బతుకుతున్నాం అనే రీతిలో ముఖ్యమంత్రి అమరావతి వేదిక మీద మాట్లాడారన్నారు. రాష్ట్రంలో రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్రలోని ఏడు జిల్లాలూ ప్రత్యేక హోదా కలిగిన రాష్ట్రాలకంటే వెనకబడి ఉన్నాయని, ఆ గణాంకాలను ప్రధానమంత్రికి వివరించి రాజధాని ప్రాంతంలాగా ఆ ప్రాంతాలు పచ్చగా లేవు, ప్రత్యేక హోదా, పారిశ్రామిక పన్ను రాయితీలు ఇవ్వండన్న ఒక్క ముక్క కూడా చంద్రబాబు నోట రాలేదన్నారు.

రెవిన్యూ లోటును పూడ్చటం కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కే ప్రత్యేకం కాదు, ఆర్థిక సంఘం పత్రం విడుదల

ఇతర రాష్ట్రాలకు ఇవ్వనిది పిసరంత కూడా రాష్ట్ర విభజన వల్ల హైదరాబాద్‌ని కోల్పోవటం వల్ల నష్టపోయిన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి ఇవ్వలేదని జేపీ స్పష్టం చేశారు. చివరికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవిన్యూ లోటును పూడ్చటంలో కూడా కేంద్రప్రభుత్వ ప్రత్యేక సాయం, సానుభూతి, తెలుగువారి పట్ల ప్రేమ ఏమీ లేవన్నారు. ఇందుకు సంబంధించి 14వ ఆర్థిక సంఘం నివేదికలోని వివరాలని జేపీ విడుదల చేశారు. 2015-20 గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ కింద ఆంధ్రప్రదేశ్‌కే కాకుండా కేంద్రం నుంచి 42శాతం నిధులు బదిలీ చేసినా రెవిన్యూలోటు ఉన్న అన్ని రాష్ట్రాలకూ ఆర్థిక సాయం అందిస్తున్నట్టు ఆ డాక్యుమెంట్‌లో స్పష్టంగా ఉందని, రెవిన్యూ లోటు భర్తీ కింద వచ్చే ఐదేళ్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రూ. 22,113 ఇస్తుండగా, పశ్చిమ బెంగాల్‌కి రూ. 11,760 కోట్లు, చిన్న రాష్ట్రమైన కేరళకి రూ. 9519 కోట్లు ఇస్తున్నారని, ఈ మాటను చాలా స్పష్టంగా తెలుగు ప్రజలు గుర్తించాలని అన్నారు.

ఐఐటీ, ఐఐఐటీ, ఐఐఎం వంటివి ప్రతి రాష్ట్రానికీ ఇస్తున్నారని, పెట్రోలియం వర్సిటీ ఒక్కటే అదనంగా వచ్చిందని, దాని వల్ల ఏం ఒరుగుతుందో చూడాల్సుందని జేపీ అన్నారు. ఏపీ నగరాలకు అమృత్ పథకం పెట్టాం, స్మార్ట్ సిటీల సాయం అందిస్తాం, 24 గంటలు విద్యుత్తు ఇచ్చే రాష్ట్రాలలో ఏపీని చేర్చాం వంటివి మభ్యపెట్టే మాటలని, ఇలాంటి సాయాలు అన్ని రాష్ట్రాలకూ అందుతున్నాయని అన్నారు. ఈ మాటలు అబద్ధమైతే రుజువు చేయాలని సవాలు చేశారు.

రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర 7 జిల్లాలు ప్రత్యేక హోదా రాష్ట్రాల కంటే వెనకబడి ఉన్నాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదాకు కావలసిన మూడు నాలుగు అర్హతల్లో ఒక్కటే ఉందని చెబుతున్నారని, అయితే రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లో రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్రకు చెందిన 7 జిల్లాలు ప్రత్యేక హోదా కలిగిన రాష్ట్రాల కంటే అధ్వాన్న స్థితిలో ఉన్నాయని జేపీ గణాంకసహితంగా వివరించారు. ప్రకాశం జిల్లాలోని మార్కాపురాన్ని కూడా రాయలసీమలో భాగంగా గుర్తించాలన్నారు. ప్రత్యేక హోదా కలిగిన చిన్న రాష్ట్రాలు సిక్కిం, మిజోరాం, నాగాలాండ్ వంటి వాటిని మినహాయించి **ఆంధ్రప్రదేశ్‌తో పోల్చదగిన అసోం, హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, జమ్మూకాశ్మీర్ గణాంకాలను, రాయలసీమ**

Table: Comparison of socio-economic status of Rayalaseema with Special Category States

Parameter \ State/Region	Assam	Himachal Pradesh	Uttarakhand	Jammu & Kashmir	Rayalaseema
Area ('000 sq. km, Census, 2011)	78.43	55.67	53.48	222.2	67.4
Population (in millions, Census, 2011)	31.20	6.86	10.08	12.54	15.18
Population Density (per sq. km, Census, 2011)	398	123	189	56	225
Infant Mortality Rate (per 1000 live births, 2011, SRS Bulletin 2012)	55	38	36	41	44.5 *(Annual Plan of AP 2013-14)*
Literacy Rate (in percentage, Census, 2011)	72.19	82.8	78.82	67.16	66.34
Female Literacy Rate (in percentage, Census, 2011)	66.27	75.93	70.01	56.43	56.5
% Non-availability of drinking water source within premises (Census, 2011)	45.2	44.5	41.7	51.8	70.99
% of HH without latrine facility (Census, 2011)	35.1	30.9	34.2	48.8	60.58
% of Population Below Poverty Line (Planning Commission, 2011-12)	31.98	8.06	11.26	10.35	28 *(2007-08, Srikrishna Committee Report)*
Per Capita Net State Domestic Product (current prices 2009-10 in Rs, MoSPI Press Release)	27197	50365	59584	30582	42320
Installed Capacity of Power Utilities (in MW, as on 30.06.2011, All India Installed Generation Capacity Report, Ministry of Power)	978.84	2826.72	2455.24	2296.14	1840 Power Generation Installed Capacity *(Srikrishna Committee*

www.fdrindia.org

Table 11.3 : Grants-in-aid for Revenue Deficit (2015-20)

(Rs. crore)

State	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2015-20
1	2	3	4	5	6	7
Andhra Pradesh	6609	4930	4430	3644	2499	22113
Assam	2191	1188	Nil	Nil	Nil	3379
Himachal Pradesh	8009	8232	8311	8206	7866	40625
Jammu & Kashmir	9892	10831	11849	12952	14142	59666
Kerala	4640	3350	1529	Nil	Nil	9519
Manipur	2066	2096	2091	2042	1932	10227
Meghalaya	618	535	404	213	Nil	1770
Mizoram	2139	2294	2446	2588	2716	12183
Nagaland	3203	3451	3700	3945	4177	18475
Tripura	1089	1089	1059	992	875	5103
West Bengal	8449	3311	Nil	Nil	Nil	11760
Total State	**48906**	**41308**	**35820**	**34581**	**34206**	**194821**

Source: 14th Finance Commission Report

(టేబుల్ 11.3) గణాంకాలను జేపీ పోల్చి చూపుతూ మరో పత్రాన్ని జేపీ విడుదల చేశారు.

"శిశుమరణాల (ప్రతి 1000కి) రేటు అసోం, హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రాలలో వరసగా 55, 38, 36, 41 ఉండగా, రాయలసీమలో 44.5 ఉంది. ఆడపిల్లల అక్షరాస్యత 66,76,70,56 ఉండగా, రాయలసీమలో 56.5 ఉంది. మంచినీళ్ల సదుపాయం లేమి 45, 44, 41, 51 ఉండగా, రాయలసీమలో 71 శాతం ఉంది. పేదరికంలో ఉన్న జనాభా ఆ రాష్ట్రాల్లో 32, 8, 11, 10 ఉండగా, రాయలసీమలో 28శాతం ఉంది" అని జేపీ వివరించారు. ఉత్తరాంధ్ర వివరాలు త్వరలో సమగ్రంగా వివరిస్తానన్నారు.

చంద్రబాబుకు 2 సూటి ప్రశ్నలు

చంద్రబాబు నాయుడు గారూ! 1) ఈ అంకెలు వాస్తవమా? కాదా? ఈ అంకెలు చూపి రాష్ట్రానికి లేదా కనీసం ఆ జిల్లాలకు ప్రత్యేక హోదా కోసం మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగారా?

2) పరిశ్రమలు పెరిగి యువతకు ఉపాధి వచ్చేందుకు రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ కార్పొరేట్ ఆదాయపన్ను, సెంట్రల్ ఎక్సయిజ్ పన్ను మినహాయింపు ఇవ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నడైనా అడిగారా? అని జేపీ ప్రశ్నించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 13 జిల్లాలకు, తెలంగాణలోని 10 జిల్లాలకు మొత్తం 23 జిల్లాలకూ ప్రత్యేక హోదా ఇస్తే తెలుగువాడిగా సంతోషిస్తానని, కనీసం మీ నిర్వాకం వల్ల వెనకబడిపోయి ప్రత్యేక హోదా రాష్ట్రాల కంటే కూడా దయనీయంగా ఉన్న జిల్లాలకైనా ప్రత్యేక హోదా సహాయాన్ని అందించాలని జేపీ డిమాండ్ చేశారు. దేశవ్యాప్తంగా ఈ గణాంకాలున్న జిల్లాలకు ప్రత్యేక హోదా సాయం అందిస్తే అభ్యంతరం చెప్పాల్సిన పనిలేదన్నారు. కొత్తగా వచ్చే పరిశ్రమలకు నూరుశాతం ఈ పన్ను రాయితీల్ని కల్పించటం వల్ల కేంద్రానికి ఆదాయం తగ్గదని, దీర్ఘకాలంలో పెరుగుతుందని జేపీ అన్నారు. ప్రత్యేక హోదా పేరుతో ఈ రాయితీల వల్లే సమర్థ నాయకత్వం ఉన్న హిమాచల్ ప్రదేశ్ దేశంలోనే అగ్రస్థానంలో దూసుకుపోతోందన్నారు.

లంచాలు గుంజే ప్రభుత్వ కార్యాలయాలుండే రాజధానికి అంత ఆర్భాటమా?

వైకాపా నేత వైఎస్ జగన్ అవినీతిలో కూరుకుపోయి గుడిని, గుడిలో లింగాన్ని కూడా మింగేస్తారని భయపడిన జనం, రాష్ట్ర విభజన ఒక కుట్రలాగా జరగటంలో ప్రధాన పాత్ర పోషించినా ఎంతో కొంత పాలనానుభవంతో మేలు చేస్తారని చంద్రబాబుని క్షమించి ఓటు వేశారని, కనీసం వారి తరపున ఒక్క మాట మాట్లాడటానికి కూడా అమరావతి శంకుస్థాపనలో ముఖ్యమంత్రికి నోరు పెగలలేదని జేపీ అన్నారు. ప్రధానమంత్రిని కలిసినప్పుడు ఢిల్లీలో ప్రెస్ మీట్ మాట్లాడుతూ, రాజధాని ప్రాంతానికి మాత్రమే పన్ను రాయితీలు అడిగానని చంద్రబాబు చెప్పారని, దీనిపై పలుమార్లు లోక్‌సత్తా ప్రశ్నించినా కనీసం సరిదిద్దుకుని ఇతర

ప్రాంతాలకప్రయోజనాలకు చర్యలు చేపట్టటం చేయలేదన్నారు. ప్రతిదీ ఒక తంతుగా, ఆర్భాటంగా మార్చటం తప్ప పరిపాలన పట్ల శ్రద్ధ, పిల్లల భవిష్యత్తు పట్ల ఆలోచన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్టు కనిపించటం లేదన్నారు. మూడు నెలలపాటు గోదావరి పుష్కరాల పేరుతో ఊదర గొట్టారని, ఆ తర్వాత పట్టిసీమ పూర్తయితే చాలు అందరి బతుకులూ బాగుపడిపోతాయన్న భ్రమ కల్పించారని, ఆ తర్వాత అమరావతి నిర్మాణమే అన్ని సమస్యలకూ పరిష్కారమని చెబుతున్నారని అన్నారు. అమరావతి దేవతల నగరమని ప్రచారం చేసుకుంటున్నారని, అక్కడ 30వేల ఎకరాలలో ఉండేవాళ్లు మాత్రం దేవతలు, మిగిలిన ప్రాంతంలోని తెలుగువారు రాక్షసులు, పనికిమాలినవారా? ఆఫ్టాల్ లంచాలు గుంజే ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు ఉండే రాజధాని నగరానికి ఇంత ఆర్భాటం అవసరమా? అని ప్రశ్నించారు.

హైదరాబాద్‌ని కోల్పోవటంతో ఆదాయం తగ్గటం, పారిశ్రామికీకరణ లేకపోవటం, వ్యవసాయేతర రంగాలలో ఉపాధి కోసం అలమటించటం వంటి సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల మొర వినకుండా, అసెంబ్లీ అనుమతి లేకుండా మెడలు వంచి రాష్ట్ర విభజన చేశారని, పార్లమెంటు ప్రొరోగ్ అవుతోంది కాబట్టి చర్చించే అవకాశం లేదని, తప్పకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి ప్రత్యేక హోదా, ఇతర సహాయాలు చేస్తామని, తమను నమ్మాలని అప్పటి ప్రధానమంత్రి సాక్షాత్తూ పార్లమెంటులో హామీ ఇచ్చారని జేపీ అన్నారు. ఆనాటి ప్రతిపక్షంగా బీజేపీ కూడా అందుకు మద్దతు పలికి, తమ వల్లే ప్రధాని ప్రకటన చేశారని, తామే అధికారంలోకి వస్తాం కాబట్టి తప్పక నెరవేరుస్తామని ఢంకాబజాయించి నమ్మబలికిందని, చివరికి ఇప్పుడు మాట వరసకు కూడా వాటిని ప్రస్తావించటం లేదంటే వీళ్లని ఏమనాలి అని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఎన్నికల సమయంలో అమ్మతోడు ప్రత్యేక హోదా ఇతరసాయాలు ఇస్తామని చెప్పి ఇప్పుడు మాటమాత్రం కూడా ప్రస్తావించటం లేదన్నారు. అసాధారణ రీతిలో విభజన చేసినప్పుడు రాష్ట్రాన్ని ఆదుకోవాల్సిన బాధ్యత కేంద్రానికి ఉందని, రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర భారతదేశంలో భాగమా? కాదా? నరేంద్రమోదీ, వెంకయ్య నాయుడు చెప్పాలన్నారు.

యువతా! కళ్లు తెరవండి

ప్రజలు ఓట్లు వేసే యంత్రాలుగా తయారుచేసి, పాలకులు రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారులుగా కొనసాగటం,రాచరికపు కోటల్లా రాజధానుల్ని నిర్మించటం, యజ్ఞయాగాదులు, నోములు,

ఈ ఖర్చుతో సొంతంగా విమానాలే కొనుక్కోవచ్చుగా సార్...!

వ్రతాలతో అద్భుతాలు జరుగుతాయని ఊదరగొట్టటం వల్ల బిడ్డల భవిష్యత్తు బాగుపడదని జేపీ అన్నారు. పేదరిక నిర్మూలనకు, అభివృద్ధికి కీలకమైన విద్యారంగంలో తెలుగు రాష్ట్రాల దుస్థితి కలచివేస్తోందని, ప్రైవేటు స్కూళ్లలో గత పదేళ్లలో పిల్లలు రెట్టింపైంది ఈ రెండు రాష్ట్రాల గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోనేనన్నారు. 1 నుంచి 8వ తరగతి వరకు పిల్లల్లో 58శాతం వరకూ చిన్న వాక్యం చదవటం, 8వ తరగతిలో సగంమందికి చిన్న భాగాహారం కూడా రావన్నారు. వ్యవసాయ విధానాలతోపాటు విద్య, వైద్య రంగాలలో ఖర్చు, అధ్వాన్న స్థితి వల్లే రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారన్నారు. కనీసం ఇప్పటికైనా భ్రమలు, అబద్ధాలు ప్రచారం చేయటం ఆపి, పరిపాలన అంటే ఏమిటో గుర్తించి విద్య, ఆరోగ్యం, ఉపాధి, అధికార వికేంద్రీకరణ, ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో అవినీతిలేని సేవలకు అత్యవసర ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలన్నారు. ‘‘ఇప్పటికే చాలా నష్టపోయాం, కోలుకోలేనంతగా దిగజారకముందే మేలుకోవాలి. కళ్లు తెరవకపోతే, కళ్లు శాశ్వతంగా పోయే ప్రమాదముంది’’ అని యువతకు జయప్రకాష్ నారాయణ్ విజ్ఞప్తి చేశారు.

లోక్‌సత్తా పార్టీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి హైమా పోతినేని, ఏపీ అధికార ప్రతినిధి కూసంపూడి శ్రీనివాస్ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు ❖

ప్రత్యేక హోదా కావాలని బాబు అడగనే లేదు

సాక్షి ఇంటర్వ్యూలో లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్

ప్రత్యేక హోదా కల్పించమని కానీ, కనీసం వెనకబడిన ప్రాంతాలకు పన్ను రాయితీలు ప్రకటించమని గానీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి ఇప్పటివరకు కేంద్రాన్ని అడగనే లేదని లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. హోదా సంజీవని కాకపోతే.. ఇంకేది సంజీవనో చెప్పాలని కేంద్ర మంత్రి వెంకయ్యా నాయుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడిని కోరారు. ప్యాకేజీ పేరిట ఇచ్చే డబ్బు పాలకుల ఆర్భాటాలకే తప్ప ప్రజలకు ఉపయోగపడదన్నారు. పరిశ్రమలకు పన్ను రాయితీల వల్ల కేంద్రం మీద ఒక్క పైసా భారం కూడా పడదని, పైగా అదనపు ఆదాయం వస్తుందని విశ్లేషించారు. ప్రత్యేక హోదా పేరు లేకపోయినా, హోదా వల్ల ఒనగూడే ప్రయోజనాలు కల్పించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఆయన 'సాక్షి'కి ఇచ్చిన ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూలోని ముఖ్యాంశాలు..

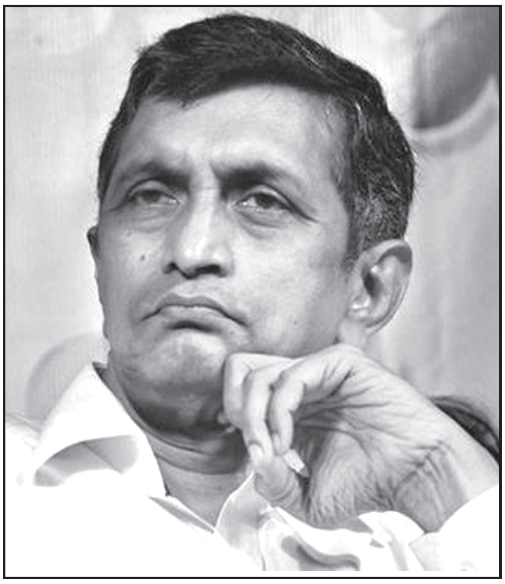

రాష్ట్ర విభజనలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు తీవ్ర అన్యాయం జరిగింది. దాన్ని కాస్తయినా సరిదిద్దడానికి పార్లమెంటులో అప్పటి ప్రధాని ఇచ్చిన 'ప్రత్యేకహోదా' హామీ ప్రాధాన్యం ఏమిటి?

గతాన్ని తవ్వి విభజన గురించి మాట్లాడుకోవడం అనవసరం. రాష్ట్రాన్ని కోరుకున్న తెలంగాణ ప్రజల కల సాకారమైంది. తెలంగాణలో మిగులు బడ్జెట్ ఉంది. కానీ ఏపీకి ఆ పరిస్థితి లేదు. ఏపీకి ప్రధానంగా రెండు సమస్యలున్నాయి. మొదటిది రెవిన్యూ లోటు. 2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరం లెక్కల ప్రకారం రూ.7వేల కోట్ల లోటు ఉంది. ఇది ఏటా పెరగడమే తప్ప తగ్గే అవకాశం లేదు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో అంతకంటే ఎక్కువే ఉంటుంది. ఎంత లోటు అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం స్పష్టంగా ప్రకటించటం లేదు. ఇక రెండోది వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో హైదరాబాద్ కేంద్రంగానే పరిశ్రమలు వచ్చాయి. ఏపీలోని 13 జిల్లాల్లో సుదీర్ఘకాలంగా పారిశ్రామికీకరణ జరగలేదు. ఫలితంగా ఉపాధి అవకాశాలు దాదాపు లేవనే చెప్పాలి. రాయితీలిస్తే పరిశ్రమలు వస్తాయి. పరిశ్రమలు వస్తే యువతకు ఉపాధి లభిస్తుంది. అందుకే ప్రత్యేక హోదాను నేనే తొలుత ప్రతిపాదించాను.

ప్రత్యేక హోదా సంజీవని కాదని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు, కేంద్ర మంత్రి వెంకయ్య నాయుడు... హోదా కల్పించడానికి కావాల్సిన అర్హతలు ఏపీకి లేవని కేంద్ర మంత్రులు... ఇతర రాష్ట్రాలు అడుగుతున్నాయని నేతలు సాకులు చెబుతున్నారు గదా?

మరి సంజీవని ఏదో వారినే చెప్పమనండి. రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలంటే, యువతకు ఉపాధి లభించాలంటే ఏం చేస్తారో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్పాలి. ఒడిషా కూడా ప్రత్యేక హోదా అడిగితే ఇవ్వమనండి, మనకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. మనకు ఇవ్వమని మనం అడుగుతున్నాం. సాంకేతికంగా ప్రత్యేక హోదా ప్రకటన సాధ్యం కాకపోతే... హోదా వల్ల ఒనగూడే ప్రయోజనాలు అందించాల్సిన బాధ్యత కేంద్రం మీద ఉంది. ఏపీకి ఐదేళ్లలో రూ.23,500 కోట్లు రెవిన్యూ లోటు ఉంటుందని 14వ ఆర్థికసంఘం చెప్పింది. అది కరెక్టా? కాదా? సరిపోతుందా? లేదా? అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పాలి. కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు రెవిన్యూ లోటు

ఎంత ఉందనే విషయంలో స్పష్టమైన ప్రకటన చేయలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రాబడి, ఖర్చు ఎంత? లోటు ఎంత? శ్వేతపత్రం ప్రకటించాలని నేను చాలాసార్లు డిమాండ్ చేశాను. ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శాస్త్రీయంగా లోటును లెక్కగట్టి నిర్దిష్టమైన ప్రకటన చేయలేకపోయింది. అలా ఎందుకు చేయలేదో పాలకులకే తెలియాలి.

ప్యాకేజీ వస్తే సరిపోతుంది, రాష్ట్రానికి న్యాయం జరుగుతుందని చంద్రబాబు, వెంకయ్య అంటున్నారు. ప్యాకేజీ న్యాయం చేయగలదా?

ఐఐటీ, ఐఐఎం, రాజధానికి సాయం.. ఇవన్నీ విభజన చట్టంలో చెప్పినవే. అవన్నీ ఎలాగూ ఇవ్వాల్సిందే. బీహార్‌కు రూ. లక్ష కోట్ల ప్యాకేజీ ప్రకటించారు. అవన్నీ ఆ రాష్ట్రానికి ఇస్తున్నవే. ఇవ్వాల్సినదానికి ఏదోపదో కలిపి ప్యాకేజీ అంటున్నారు. ఇవ్వాల్సిన దానికి అదనంగా ఎంత ఇచ్చినా సంతోషమే. కానీ రూ.లక్ష కోట్లు ఇస్తామంటే... మనం బోల్తా పడకూడదు. ప్యాకేజీ పేరుతో నిధులిస్తే పాలకులు ఆర్భాటాలకు ఖర్చుపెట్టటం తప్ప ప్రజలకు అందేదేమీ ఉండదు. ప్రజలకు ఉపాధి కల్పించాలంటే పెట్టుబడులు, పరిశ్రమలు రావడం తప్ప మరో మార్గం లేదు. పన్ను రాయితీలు ఇస్తేనే పరిశ్రమలు వస్తాయి.

ప్యాకేజీనే హోదాకు ప్రత్యామ్నాయంగా చూడొచ్చా?

చేపల కూర వండిపెట్టటం కాదు.. చేపలు పట్టటం నేర్పాలి అని చైనా సామెత. ప్యాకేజీ అంటే చేపల కూర. పన్ను రాయితీలు.. చేపలు పట్టటానికి ఉపయోగపడే గాలం లాంటిది. గాలం ఇవ్వాలని అడగాలి తప్ప.. చేపలు వండిపెట్టమని అడగకూడదు.

పన్ను రాయితీల సాధనకు ఏం చేయాలి?

బాబు ఢిల్లీ వెళ్లి.. రాజధాని ప్రాంతానికి రాయితీలు ఇవ్వమని అడిగారే తప్ప.. రాష్ట్రానికి మొత్తం ఇవ్వమనిగానీ, కనీసం వెనకబడిన ప్రాంతాలకు ఇవ్వమనిగానీ అడగనే లేదు. ఇది అన్యాయం. ఆర్భాటమంతా రాజధాని కోసమేనా! అడిగేవారు స్పష్టంగా అడగకపోతే.. ఇచ్చేవాళ్లు ఎలా ఇస్తారు? ఉపాధి కల్పన కోసం నిర్దిష్టంగా పన్ను రాయితీలు ఇవ్వమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అడిగిన సందర్భమే లేదు.

ఉపాధి కల్పించడానికి ఉపయోగపడే ప్రత్యేక హోదా (పన్ను రాయితీలు) ఇవ్వడం వల్ల కేంద్రం మీద ఎంత భారం ఉంటుంది?

ప్రత్యేక హోదా కానీ.. పేరు ఇంకేదైనా కానివ్వండి, పన్ను రాయితీలు కల్పించమని అడుగుతున్నాం. పన్ను రాయితీలు ఇవ్వడం వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒక్క పైసా భారం కూడా పడదు. కొత్త పరిశ్రమల ఏర్పాటు వల్ల అదనంగా వచ్చే పన్నులు పదేళ్లపాటు రావు. అంతేతప్ప వస్తున్న ఆదాయానికి నష్టం లేదు. ఉపాధి పెరిగితే, ప్రజలకు కొనుగోలు శక్తి పెరిగితే.. ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ప్రభుత్వాలకు ఆదాయం సమకూరుతుంది.

కేంద్రం సాంకేతిక కారణాలు చూపిస్తూ హోదా ప్రకటన వాయిదా వేస్తే నష్టం తీవ్రంగా ఉంటుంది కదా?

రాష్ట్ర శాసనసభ అనుమతి లేకున్నా, ఒక ప్రాంత ప్రజలకు తీవ్ర అన్యాయం జరుగుతున్నా పట్టించుకోకుండా కేంద్రం రాష్ట్రాన్ని విభజించింది. పరిశ్రమలన్నీ హైదరాబాద్ పరిసరాల్లోనే ఉన్నాయని అంగీకరించింది. ఏపీలో పరిశ్రమల ఏర్పాటుకి అనుకూలంగా రాయితీలు ఇస్తామనీ ప్రకటించింది. కానీ ఇప్పుడు వెనక్కిపోతోంది. వెనకబాటుతనాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని దేశంలో చాలా రాష్ట్రాలకు కేంద్రం ప్రత్యేక రాయితీలు ఇచ్చింది. రాష్ట్రమంతా కలిపిచూస్తే వెనకబాటుతనం పెద్దగా కనిపించపోవచ్చు. కానీ రాయలసీమలోని 4, ఉత్తరాంధ్ర 3 జిల్లాల్లో వెనకబాటుతనం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఆ జిల్లాలకు ప్రత్యేక రాయితీలు వెంటనే ప్రకటించాలి. ఆ జిల్లాల్లో పెట్టుబడులు వస్తే.. రాష్ట్రమే అభివృద్ధి చెందుతుంది.

పన్ను రాయితీల గడువు ముగిసినా అభివృద్ధి కొనసాగుతుందా?

ఏదో పెట్టుబడి రాయితీ కింద రూ.20లక్షల మినహాయింపు, రవాణా రాయితీ కల్పిస్తామంటే సరిపోదు. కార్పొరేట్ ఆదాయపు పన్ను, సెంట్రల్ ఎక్సయిజ్ నూటికి నూరుశాతం మినహాయింపు ఇవ్వాలి. అలా చేస్తే.. ఇక్కడ తయారయ్యే వస్తువు ఖరీదు కనీసం 30శాతం తగ్గుతుంది. అంటే, దేశంలో ఎక్కడైనా ఒక వస్తువును తయారుచేయడానికి 100 ఖర్చయితే, రాయితీలున్న రాష్ట్రంలో రూ. 70కే తయారుచేయవచ్చు. తక్కువ ధరలో ఉత్పత్తి చేసే అవకాశం ఉంటే పరిశ్రమలు ఆటోమేటిక్‌గా వస్తాయి. పదేళ్లు రాయితీలు ఉండి పారిశ్రామికీకరణ జరిగితే.. తర్వాత అభివృద్ధి జరుగుతుంది.

పోలీసు సంస్కరణలకు పూర్తి మద్దతు

లోక్‌సత్తా టైమ్స్ తాజా సంచికను ఆవిష్కరించిన తెలంగాణ డీజీపీ

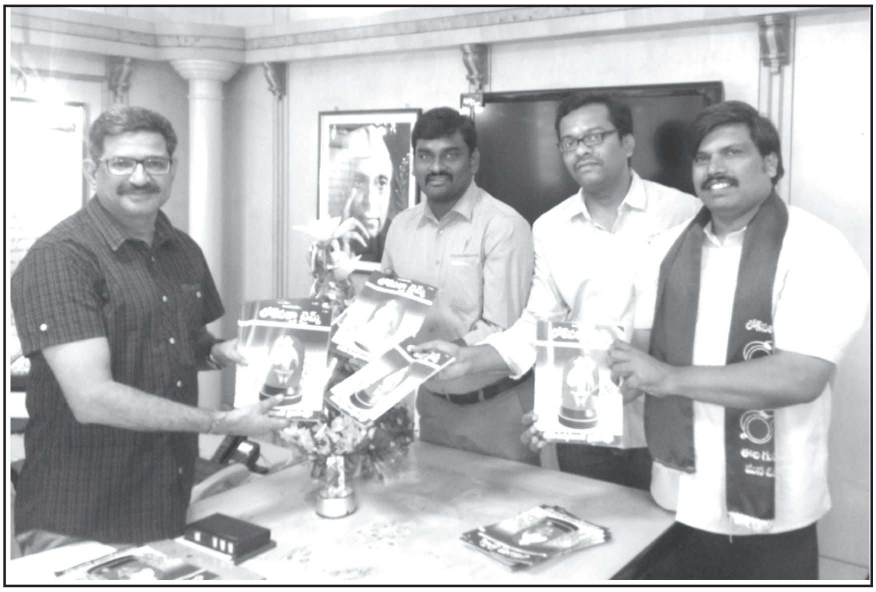

పోలీసు సంస్కరణలకు తమ పూర్తి మద్దతు ఉంటుందని, అవి అమలు జరగాలన్నది తమ ఆకాంక్షని తెలంగాణ రాష్ట్ర డీజీపీ అనురాగ్ శర్మ అన్నారు. పోలీసు సంస్కరణలపై రూపొందించిన లోక్‌సత్తా పార్టీ భావజాల పత్రిక 'లోక్‌సత్తా టైమ్స్' తాజా సంచికను పోలీసు అమరవీరుల సంస్మరణ దినం సందర్భంగా ఆయన డీజీపీ కార్యాలయంలో ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో లోక్‌సత్తా పార్టీ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి సోల్కర్ రెడ్డి, గ్రేటర్ హైదరాబాద్ అధ్యక్షుడు దోసపాటి రాము, ప్రధాన కార్యదర్శి బొంతు సాంబిరెడ్డి, జయప్రకాష్, గద్దం సతీష్ కుమార్ రెడ్డి, రామన్న తదితర నేతలు పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా అనురాగ్ శర్మ మాట్లాడుతూ, పోలీసు సంస్కరణల కోసం ఎంతోకాలంగా కృషి చేస్తూ, లోతైన అధ్యయనంతో ఈ అంశంపై అనేక నివేదికల్ని కూడా రూపొందించిన లోక్‌సత్తా వ్యవస్థాపకుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ టైమ్స్‌లో రాసిన వ్యాసంలోని అంశాలతో తాను ఏకీభవిస్తానని, అయితే అవి అమల్లోకి రావటానికి సమయం పడుతుందని అన్నారు. సీసీ కెమేరాలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులిచ్చిందని, మహిళలకు 33శాతం రిజర్వేషన్లు, ఫోరెన్సిక్ ల్యాబ్‌ల సంఖ్య పెంచటం వంటి అంశాల మీద క్రమంగా దృష్టి సారిస్తామని తెలిపారు.

పోలీసు సంస్కరణలతోనే ప్రజలకు భద్రత: జేపీ

అనంతరం బేగంపేటలోని కార్యాలయంలో జయప్రకాష్ నారాయణ్ చేత కూడా పోలీసు సంస్కరణల లోక్‌సత్తా టైమ్స్‌ని పార్టీ నేతలు ఆవిష్కరింప చేశారు. ఈ సందర్భంగా జేపీ మాట్లాడుతూ, పదేళ్లుగా పోలీసు సంస్కరణల కోసం లోక్‌సత్తా కృషి చేస్తుంటే, కనీసం ఇప్పుడు వాటి గురించి మాట్లాడుతున్నారని, నిర్దిష్ట పరిష్కారాలను ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లగలుగుతున్నామని అన్నారు. పోలీసు వ్యవస్థ మీద పట్టును వదులుకోవటానికి రాజకీయ నాయకులు సిద్ధంగా లేకపోవటం వల్ల సమస్య జటిలమవుతోందని, బహుముఖ సంస్కరణలతో అందరినీ కలుపుకుంటూ ఓపిగ్గా పోలీసు సంస్కరణల్ని సాధించాలని అన్నారు. పోలీసు సంస్కరణలు పోలీసుల కోసం కాదని, ప్రజల కోసమని, తమ భద్రత కోసం పోలీసు సంస్కరణల్ని అమలు చేయాలని ప్రజల నుంచి కూడా ఒత్తిడి రావాలని అన్నారు.

ప్రజల భద్రత కోసం ముఖ్యంగా ఐదు పోలీసు సంస్కరణలు మన ఎజెండా కావాలని జేపీ అన్నారు:

"మొదటిది, నేరపరిశోధనను సాధారణ శాంతిభద్రతలను చూసే ఇతర పోలీసు విభాగం నుంచి వేరుచేయాలి. రాజకీయ జోక్యానికి ఆస్కారం లేకుండా నేరపరిశోధనా విభాగానికి జవాబుదారీతనంతో కూడిన స్వయంప్రతిపత్తిని కల్పించాలి.

రెండోది, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగిన పోలీసు వ్యవస్థ ఇష్టారాజ్యంగా వ్యవహరిస్తే మామూలు నేరగాళ్లకన్నా దుర్మార్గంగా తయారవుతుంది. రాజకీయ జోక్యం ఉన్న పోలీసు వ్యవస్థ కన్నా

రోగ్ పోలీసింగ్ దారుణంగా ఉంటుంది. అందుకే పోలీసులకు స్వేచ్ఛనిస్తూనే జవాబుదారీతనంతోపాటు నిరంతర పర్యవేక్షణకు ఏర్పాటు చేయాలి.

మూడోది, పోలీసు సిబ్బంది నియామకాలలో సమూల మార్పులు. దర్యాప్తు విభాగంలో అధికారి స్థాయి నియామకాలనే చేయాలి. కనీసం ఏఎస్ఐ స్థాయి నుంచే రిక్రూట్‌మెంట్ ఉండాలి. యాంత్రికమైన పనులు చేసే పోలీసు పనులకు మాత్రమే కానిస్టేబుల్ స్థాయి నియామకాన్ని కొనసాగించాలి. పెరుగుతున్న పట్టణీకరణ నేపథ్యంలో పోలీసు సిబ్బంది సంఖ్యను కనీసం 50శాతం మేర పెంచాలి. ఇప్పుడు కేవలం లక్షమంది జనాభాకు 130 మంది పోలీసులే ఉన్నారు. ప్రతి జిల్లాకూ ఒక ఫోరెన్సిక్ ల్యాబరేటరీని ఏర్పాటు చేయాలి. ఆధునిక సమాచార వ్యవస్థతో పోలీసు బృందాలు వేగంగా స్పందించేలా, నేరాల్ని ఛేదించేలా మౌలిక వసతుల్ని ఏర్పాటు చేయాలి. మహిళా పోలీసు అధికారుల రిక్రూట్‌మెంట్ ఎంతో అవసరం. కొత్త రిక్రూట్‌మెంట్‌లో కనీసం 33శాతం మహిళలు ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. కమ్యూనిటీ, వలంటీర్ పోలీసింగ్‌ను పోలీసు వ్యవస్థలో భాగంగా చేసి పెట్రోలింగ్, చిన్న నేరాలు, పౌర రక్షణ వంటి పనుల్లో వినియోగించుకోవాలి.

నాలుగోది, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల ప్రాసిక్యూషన్ ఏర్పాటు. జ్యుడీషియరీ నుంచి ప్రతి జిల్లాకూ ఒక జిల్లా అటార్నీని ఐదేళ్ల పదవీకాలంతో ఏర్పాటు చేయాలి. దర్యాప్తు, ప్రాసిక్యూషన్ ఈ అటార్నీ పర్యవేక్షణలోనే జరగాలి. దీనివల్ల మానవ హక్కుల పరిరక్షణ, క్రిమినల్ కోర్టులతో సమన్వయానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంటుంది.

ఐదవది, చిన్న నేరాలను సీబీ, సీఐడీ పరిధిలోకి తేకుండా స్థానిక పోలీసులు, కమ్యూనిటీ బృందాలే పరిష్కరించే ఏర్పాటు చేయాలి. తక్కువ ఖర్చుతో వేగంగా న్యాయం అందించేందుకు, దోషుల్ని శిక్షించేందుకు ప్రతి 50,000 జనాభాకు ఒక స్థానిక న్యాయస్థానాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. లోక్‌సత్తా కృషితో 2009లో స్థానిక న్యాయస్థానాల (గ్రామన్యాయాలయాల) చట్టం వచ్చింది. కానీ వీటిని ఏర్పాటు చేయాల్సిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మాత్రం ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తున్నాయి. స్వతంత్ర న్యాయవ్యవస్థలో భాగంగానే స్థానిక న్యాయస్థానాలను ఎక్కడికక్కడ ఏర్పాటు చేస్తే, మహిళలపై వేధింపులు సహా చాలా రోజువారీ నేరాలను అదుపుచేయవచ్చు" అని జేపీ అన్నారు.

ఇక ఇవన్నీ చేసినా, నేరస్తులు, రాజకీయ నాయకులకు తేడా లేకుండా పోయిన ప్రస్తుత తరుణంలో సరైన రీతిలో సమూల రాజకీయ మార్పుల్ని తీసుకురాకుండా సమాజానికి భద్రత కల్పించటం సాధ్యం కాదని, పోలీసు సంస్కరణలు ఆశించిన లక్ష్యాన్ని సాధించాలంటే మంచి రాజకీయం కీలకమని జయప్రకాష్ నారాయణ్ వివరించారు. ❖

మార్కెట్ యార్డులను రైతులకు అప్పచెప్పాలి

రైతులు రుణాల వలలో చిక్కుకుని నలిగిపోకుండా ఉండాలంటే పంటలకు మంచి రేటు వచ్చేలా మార్కెట్ యార్డులను ప్రక్షాళన చేయటం కీలకమని, వాటిని రాజకీయ కబంధ హస్తాల నుంచి విముక్తి చేసి రైతులకు అప్పచెప్పాలని, ప్రభుత్వం కేవలం అవినీతి జరగకుండా పర్యవేక్షించే బాధ్యతకే పరిమితం కావాలని లోక్‌సత్తా పార్టీ తెలంగాణ రాష్ట్ర అధికార ప్రతినిధి సాతులూరి గోవిందరావు అన్నారు. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో రైతులను ఆదుకునే కార్యక్రమంలో భాగంగా మార్కెట్ యార్డులను అధ్యయనం చేసే కార్యక్రమాన్ని ఇటీవల లోక్‌సత్తా పార్టీ చేపట్టింది. అందులో భాగంగా కోదాడ మార్కెట్ యార్డుని గోవిందరావు సందర్శించారు. మార్కెట్ యార్డులో సరైన మౌలిక సదుపాయాలు లేవని, పశువుల కొట్టంలా తయారుచేశారని అన్నారు. రైతులకు తాగునీటి సౌకర్యం, భోజన, విశ్రాంతి సదుపాయాలు లేవని అన్నారు. రామన్నపేట మార్కెట్ యార్డులో సమస్యలు మరింత జటిలంగా ఉన్నాయన్నారు. 20 రోజుల నుంచి రైతులు ధాన్యం అమ్మేందుకు వచ్చినా కొనే దిక్కు లేదన్నారు. కార్యక్రమంలో లోక్‌సత్తా పార్టీ నాయకులు రావెళ్ల రవికుమార్, నియోజకవర్గ ఇంఛార్జి ఎస్.నరేంద్ర, అచ్యుతరావు, వట్టికొండ రమణ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి

మార్కెట్‌లోకి ధాన్యం వస్తున్నందున కొనుగోలుకు ప్రభుత్వం పకడ్బందీ ఏర్పాట్లు చేయాలని హుజూర్‌నగర్‌లో గోవిందరావు డిమాండ్ చేశారు. రుణమాఫీ డబ్బుని సక్రమంగా వినియోగించి వుంటే రైతులకు ఇంత సంక్షోభం ఉండేది కాదన్నారు. సాగర్ ప్రాజెక్టు నుంచి విడుదల చేసే నీటి పరిమాణాన్ని పెంచి ఎండుతున్న పంటలను కాపాడాలన్నారు. మీడియా సమావేశంలో పార్టీ నియోజకవర్గ ఇంఛార్జి పి. లింగయ్య, కృష్ణ, జయరాజు, లక్ష్మి, కాశయ్య, వెంకన్న తదితరులు పాల్గొన్నారు.

రైతులకు లాభాలనిచ్చే నూతన వ్యవసాయ విధానాన్ని ప్రకటించాలి

కోదాద: విషవలయంలా కొనసాగుతున్న రైతుల ఆత్మహత్యలు పునరావృతంగా కాకుండా 'రైతులకు ఆదాయం' లక్ష్యంగా నూతన వ్యవసాయ విధానాన్ని ప్రకటించాలని లోక్‌సత్తా పార్టీ తెలంగాణ రాష్ట్ర అధికార ప్రతినిధి సాతులూరి గోవిందరావు డిమాండ్ చేశారు. కోదాడ పట్టణంలో జరిగిన పార్టీ నియోజకవర్గ సమావేశంలో ఆయన ముఖ్యఅతిథిగా హాజరయ్యారు. ఆత్మహత్యలకు పాల్పడకుండా రైతులకు భరోసా ఇవ్వటంతో పాటు వారికి పరపతి సౌకర్యాన్ని మెరుగుపరచాలని, అధికవడ్డీల బారిన పడకుండా కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని అన్నారు. సమావేశంలో ఆయుబ్, రావెళ్ల రవికుమార్, రవి, జయ, అభి, ప్రవీణ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ❖

స్థానిక ప్రభుత్వాల సాధికారత ఊసే లేని స్వచ్ఛభారత్ సీఎంల ఉపసంఘం నివేదిక

ప్రధాని నరేంద్రమోదీకి ఎక్కువ పాప్యులారిటీని తెచ్చిపెట్టిన మిషన్ స్వచ్ఛభారత్. దేశం స్వచ్ఛమవ్వాలంటే కేవలం రోడ్లు, పరిసరాలు శుభ్రంగా ఉండటం, మరుగుదొడ్లు ఉండటం మాత్రమే కాదని తొలుత సాక్షాత్తూ ప్రధానే చెప్పినా, ఇప్పుడు కనీసం ఆ తొలి లక్ష్యం కోసం వేసిన అడుగును కూడా బురదలో వేశానని ఆయనకు బోధపడుతోంది. అందుకే, మొదలైన ఏడాది తర్వాత, స్వచ్ఛభారత్ లక్ష్యం కష్టమేగానీ అసాధ్యం కాదు అని ఓ జ్ఞానోదయ వ్యాఖ్య చేశారు. స్వచ్ఛభారత్ చాలామంచి కార్యక్రమమే కానీ, రూపకల్పనలో ఘోరవైఫల్యం వల్ల కేవలం ప్రచార ఆర్భాటంగానే మిగిలిపోయిందని లోక్‌సత్తా పలుమార్లు చెప్పింది. స్వచ్ఛభారత్ కేవలం ఒకరోజు, రెండ్రోజుల కార్యక్రమం కాదని, ముఖ్యమంత్రులు, గవర్నర్లు, సెలబ్రిటీలు ప్రజల్లో చైతన్యానికి పనికొస్తారు తప్ప వారు చేసేది కాదని, అది నిరంతరం ప్రజల భాగస్వామ్యంతో జరగాలని, అందుకు స్థానిక ప్రభుత్వాలకు నిధులు, అధికారాల్ని బదిలీ చేసి, ప్రతి పౌరునికీ తలసరి కనీసం రూ. 1000-2000 వార్డు స్థాయిలో నేరుగా కేటాయించాలని లోక్‌సత్తా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల దృష్టికి తీసుకొచ్చింది. కానీ కార్యక్రమంలో వైఫల్యం కనిపిస్తున్నా, ఇప్పటికే స్వచ్ఛభారత్ ప్రచార ఆర్భాటానికి వెయ్యికోట్లకు పైగా ఖర్చయినా కూడా, స్వచ్ఛభారత్‌పై ఏర్పాటైన నీతిఆయోగ్ ముఖ్యమంత్రుల ఉపసంఘం మాత్రం ఏమాత్రం పట్టించుకున్నట్టు లేదు. ఉపసంఘం నివేదికను చూస్తే, నిధులు, మొక్కుబడి అంశాలే తప్ప స్వచ్ఛభారత్‌కి కీలకమైన వ్యవస్థీకృత ఏర్పాట్ల ప్రస్తావన లేదు. కేంద్రీకృత పాలన, అధికార యంత్రాంగం పెత్తనం చుట్టూనే తప్ప ఎక్కడా ఆ కార్యక్రమాన్ని ప్రజల జీవనశైలిగా మార్చి నిజమైన మార్పుని సాధించేందుకు కీలకమైన స్థానిక సాధికారత ఊసే వారి సూచనల్లో లేదు.

స్వచ్ఛభారత్‌పై నీతి ఆయోగ్ సీఎంల ఉపసంఘం నివేదికను ప్రధాని మోదీకి అందజేస్తున్న ముఖ్యమంత్రులు చంద్రబాబు, మనోహర్‌లాల్ ఖట్టర్, హరీశ్ రావత్

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు నేతృత్వంలోని ఈ ఉపసంఘంలో బీహార్, ఢిల్లీ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, మిజోరం, సిక్కిం, ఉత్తరాఖండ్, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల సీఎంలు సభ్యులుగా ఉన్నారు. స్వచ్ఛభారత్ అమలుకు కావలసిన వనరులు, యంత్రాంగం తదితర అంశాలపై ఏర్పాటైన ఉపసంఘం చేసిన సిఫార్సులు ఇవీ:

- ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు ఏ రాష్ట్రంలో ఉంటే ఆ రాష్ట్రంలో కొంతమేర కార్పొరేట్ సామాజిక బాధ్యత (సీఎస్ఆర్) నిధుల్ని స్వచ్ఛభారత్‌కి కేటాయించాలి
- వనరుల సమీకరణ కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు స్వచ్ఛభారత్ బాండ్లు జారీ చేయాలి
- చెత్తల నుంచి పనికొచ్చేవాటిని ఏరుకునేవారి ఉపాధి దెబ్బతినకుండా వారిని 'వృథా యాజమాన్య వ్యవస్థ'తో అనుసంధానం చేయాలి
- చట్టాలను కఠినంగా అమలు చేస్తూ మనుషుల ద్వారా మానవ మలమూత్రాలను తొలగించే పనిని పూర్తిగా నిర్మూలించాలి

- వ్యర్థాల నుంచి అర్థవంతమైన ఉత్పత్తుల్ని తయారుచేసే ప్రైవేటు రంగానికి పన్ను రాయితీల్ని విస్తరింప చేయాలి. ముఖ్యంగా వ్యర్థాల నుంచి విద్యుత్తుని ఉత్పత్తి చేయటానికి ముందుకు వచ్చే కంపెనీలు మనుగడ సాగించేరీతిలో ధరవరల్ని నిర్ణయించాలి. ఇలాంటి విద్యుత్తుని డిస్కంలు తప్పనిసరిగా కొనేలా ఆదేశమివ్వాలి. పెద్ద పట్టణాల్లో ఇలాంటి కర్మాగారాలు, చిన్న పట్టణాల్లో చెత్త నుంచి సేంద్రీయ ఎరువు వచ్చే యూనిట్లు వచ్చేలా చేయాలి.
- ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు రంగ భాగస్వామ్యం (పీపీపీ) విధానంలో ప్రయివేటు భాగస్వామ్యం పాత్ర ఎక్కువ ఉండేలా చూడాలి
- పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎక్కడైనా వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్ల నిర్మాణానికి ఇచ్చే ప్రోత్సాహకాన్ని రూ. 15వేలకి పెంచాలి
- ఎవరైనా స్థానిక సంస్థల్లో పోటీచేయాలంటే వారి ఇంట్లో తప్పనిసరిగా మరుగుదొడ్డి ఉండాలి
- బహిరంగ మలవిసర్జనకు స్వస్తి పలికేలా ప్రజల్ని విద్యావంతుల్ని చేయటంలో వృత్తిపరమైన నిపుణుల్ని వినియోగించుకోవాలి
- పారిశుద్ధ్యానికి ఒకటోతరగతి నుంచే పాఠ్యాంశాల్లో పెద్దపీట వేయాలి. విద్యాసంస్థల్లో అవగాహనకు విద్యార్థులతో 'స్వచ్ఛ సేనాని' దళాల్ని ఏర్పాటు చేయాలి.
- సేంద్రీయ ఎరువుల్ని ప్రోత్సహించటానికి రసాయన ఎరువులపై రాయితీ తగ్గించాలి

మీ పని వదిలేసి మా పని ఎందుకు చేస్తున్నారో మాకూ అర్థం కావట్లేదు..!

- అన్ని గ్రామపంచాయతీలు, పురపాలక సంఘాలు, బ్లాకులు, జిల్లాలు, రాష్ట్రాల మధ్య పోటీని పెంచటం కోసం ఏటా స్వచ్ఛభారత్ శ్రేణి (గ్రేడ్)ని కేటాయించి ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వాలి
- నెలలో ఒకరోజు, అక్టోబర్ రెండవ తేదీతో ముగిసేలాగా వారం రోజుల పాటు స్వచ్ఛభారత్‌కి కేటాయించాలి. ఉత్తమంగా పనిచేసినవారిని గుర్తించి, ప్రోత్సహించాలి. ❖

మంచి రాజకీయం కోసం పనిచేసిన అరుదైన కళాకారుడు

-'కళ్లు' చిదంబరానికి జేపీ నివాళి-

తనకున్న నైపుణ్యాన్ని, గుర్తింపును మంచి రాజకీయం కోసం వినియోగించిన అరుదైన ప్రజాకళాకారుడు 'కళ్లు' చిదంబరం అని లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్ నివాళులర్పించారు.

అవినీతిరహిత పాలన, యువత సాధికారత లక్ష్యాలుగా లోక్‌సత్తా 2012లో పార్టీలకతీతంగా ప్రారంభించిన సురాజ్య ఉద్యమానికి ఆకర్షితులైన చిదంబరం కార్యాలయాన్ని వెతుక్కుని వచ్చి మరీ స్వచ్ఛందంగా పనిచేశారని జేపీ గుర్తుచేసుకున్నారు. 2014 ఎన్నికలలో తనకు ఆరోగ్యం సహకరించకున్నా కూడా ఫోన్‌లు, ఉత్తరాలు, కరపత్రాల ద్వారా లోక్‌సత్తా పార్టీకి ఓటు వేయమని ప్రచారం చేశారన్నారు. అటువంటి కళాకారుడి అకాల మృతి సమాజానికి, లోక్‌సత్తాకు లోటు అన్నారు. చిదంబరం కుటుంబసభ్యులకు జయప్రకాష్ నారాయణ్ ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలిపారు. ❖

ప్రత్యేక హోదా సాధనకు లోక్‌సత్తా పోరాడుతుంది

- పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడు సురేంద్ర శ్రీవాస్తవ

రాష్ట్ర విభజన సమయంలో తెలుగు ప్రజల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక హోదాను మొదట ప్రతిపాదించింది లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపకుడు జయప్రకాష్ నారాయణేనని, ఆ లక్ష్య సాధనకు లోక్‌సత్తా ఉద్యమిస్తుందని పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడు సురేంద్ర శ్రీవాస్తవ చెప్పారు. ప్రకాశం జిల్లా పర్యటనలో ఆయన మీడియాతో మాట్లాడుతూ, ప్రత్యేక హోదాతోనే ఎ.పి అభివృద్ధి సాధ్యమన్నారు. ప్రత్యేక హోదా కోసం వైకాపా అధ్యక్షుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి పోరాటం సానుకూల పరిణామమని, అందరూ సమష్టిగా కేంద్రంపై పోరాడి సాధించుకోవాలని అన్నారు. ప్రత్యేక హోదా ఉద్యమాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లేందుకు, ప్రజల్లో అవగాహన పెంచేందుకు తమ పార్టీ ఉద్యమ కార్యాచరణను రూపొందించిందన్నారు. హోదా విషయంలో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు, ఆయన మిత్రపక్షం బీజేపీ రెండూ విఫలమయ్యాయని విమర్శించారు. రాష్ట్రంలో టీడీపీ పాలన పూర్తిగా భూ, మద్యం, మైనింగ్ మాఫియాతో నిండిపోయిందన్నారు. మూడువేల నుంచి నాలుగువేల ఎకరాలు సరిపోయే రాజధానికి ముప్పై వేల ఎకరాలు కూడా చాలవన్నట్టు సీఎం వ్యవహరించటం దారుణమన్నారు.

వచ్చే ఎన్నికల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 30 అసెంబ్లీ, 2 ఎంపీ సీట్లు లక్ష్యంగా లోక్‌సత్తా పనిచేస్తోందన్నారు. పార్టీని సంస్థాగతంగా బలోపేతం చేసేందుకు పార్టీ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి భీశెట్టి బాబ్జీ, రాష్ట్ర ఆర్గనైజింగ్ కమిటీ ఛైర్‌పర్సన్ రాజశేఖర వర్మ, లీగల్ కమిటీ జాతీయ అధ్యక్షుడు నాగేంద్రబాబులతో కమిటీ ఏర్పాటు చేశామని తెలిపారు. ఈ కమిటీ జిల్లాలు, నగరాల అధ్యక్షులు, ఇతర బాధ్యతలను తాత్కాలికంగా నియమిస్తుందని, సభ్యత్వ నమోదును ముమ్మరం చేస్తున్నామని సురేంద్ర శ్రీవాస్తవ తెలిపారు.

కొత్త జిల్లాలపై ప్రజల నుంచి ప్రతిపాదనలు స్వీకరించాలి

అధికార వికేంద్రీకరణ లక్ష్యంగా ప్రజల సౌకర్యార్థం, పాలనా సౌలభ్యం కోసం కొత్త జిల్లాలు ఏర్పాటు కావాల్సి ఉందని జిల్లాల పునర్విభజన సాధన సమితి రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు తుమ్మనపల్లి శ్రీనివాసు అన్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం కొత్త జిల్లాల ఏర్పాటు సాధ్యాసాధ్యాలపై నియమించిన అధ్యయన కమిటీ రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లో పర్యటించి ప్రజా డిమాండ్‌లను, ప్రతిపాదలను ప్రజల నుంచి స్వీకరించాలని డిమాండ్ చేశారు.

నల్గొండ జిల్లాలోని భువనగిరి కేంద్రంగా యాదగిరి జిల్లా, ఖమ్మం జిల్లాలోని కొత్తగూడెం కేంద్రంగా భద్రాచలం జిల్లా ఏర్పాటు చేసి అక్కడి ప్రాంత ప్రజల సౌకర్యాలను మెరుగుపరచాలని అన్నారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర జనాభా, భౌగోళిక విస్తీర్ణం, వెనకబాటుతనం, ప్రస్తుత జిల్లా కేంద్రానికి ఉన్న దూరం, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రతిష్ఠాత్మకంగా అమలు చేస్తున్న వివిధ సంక్షేమ పథకాల సక్రమ అమలు–పర్యవేక్షణ వంటి కీలక అంశాలను జిల్లాల ఏర్పాటులో పరిగణలోకి తీసుకోవాలని కోరారు. కొత్త జిల్లా ఏర్పాటు సాధ్యాసాధ్యాలపై జిల్లాల పునర్విభజన సాధన సమితి రూపొందించిన నివేదికను ప్రభుత్వం నియమించిన అధ్యయన కమిటీకి త్వరలో అందచేయనున్నట్టు, రాష్ట్ర స్థాయి రౌండ్ టేబుల్

సమావేశాన్ని త్వరలో ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు తుమ్మనపల్లి శ్రీనివాసు తెలిపారు.

తిరుమలకు దళారుల బెడద

తిరుమల దర్శనానికి వచ్చే భక్తులను దళారులు నిలువునా దోచేస్తున్నారని, దీనికి జేఈవో కార్యాలయ పాలక మండలి సహకరిస్తోందని లోక్‌సత్తా పార్టీ చిత్తూరు జిల్లా కన్వీనర్ కల్లూరి బాలసుబ్రమణ్యం ఆరోపించారు. స్థానిక జిల్లా కార్యాలయం క్రియాశీలక కార్యకర్తల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ, వీఐపీ దర్శనాల ముసుగులో పాలకమండలిలో కొంతమంది వారి సొంత వ్యాపారాలకు అనుబంధంగా దర్శనాలు చేయించి, ఒక్కొక్క టికెట్టుకు రూ.5 నుంచి 10వేల రూపాయల వరకు వసూలు చేస్తున్నారని విమర్శించారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి వ్యాపార దృష్టితో ఉన్న పాలక మండలి సభ్యులను వెంటనే తొలగించాలని, లేకుంటే క్షేత్రస్థాయి ఆందోళనలకు దిగుతామని హెచ్చరించారు. కార్యక్రమంలో లోక్‌సత్తా పార్టీ తిరుపతి నగర అధ్యక్షుడు బెల్లంకొండ సురేష్, జిల్లా కో-కన్వీనర్ పార్థసారథి, రాఘవరెడ్డి, మదనమోహన్, మునిచంద్ర తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సుప్రీం తీర్పు.. ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలహీనపరచటమే

విజయనగరం: జాతీయ న్యాయనియామక సంఘం ఏర్పాటును కొట్టివేస్తూ పాత కొలీజియం వ్యవస్థను సమర్థిస్తూ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దేశంలో ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను బలహీనపరచటమేనని లోక్‌సత్తా పార్టీ ఏపీ ప్రధాన కార్యదర్శి భీశెట్టి బాబ్జీ అన్నారు. ఎన్‌జేఏసీ ఏర్పాటుకు లోక్‌సత్తా వ్యవస్థాపకులు జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఎప్పటినుంచో కృషి చేస్తున్నారని, లోక్‌సత్తా చొరవతో దేశంలోనే సుప్రసిద్ధ న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ వెంకటాచలయ్య, జస్టిస్ జేఎస్ వర్మ, జస్టిస్ కృష్ణయ్యర్‌లతో కూడిన బృందం తయారుచేసిన మార్గదర్శకాలను పార్లమెంటు ముందుంచి ఎన్‌జేఏసీ అమలైతే దేశ ప్రజలకు జరిగే మేలును వివరించారని తెలిపారు. 22 ఏళ్లుగా కొనసాగుతున్న కొలీజియంను రద్దు చేసి ఎన్‌జేఏసీ తేవాలన్న ప్రతిపాదనకు అన్ని రాజకీయ పార్టీలూ మద్దతిచ్చాయని, ఇది మనదేశ చరిత్రలోనే అపూర్వమైన సంఘటనని అన్నారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పుపై దేశవ్యాప్త చర్చ జరగాలన్నారు. సమావేశంలో పార్టీ ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

స్థానిక జిల్లా కార్యాలయం క్రియాశీలక కార్యకర్తల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ, వీఐపీ దర్శనాల ముసుగులో పాలకమండలిలో కొంతమంది వారి సొంత వ్యాపారాలకు అనుబంధంగా దర్శనాలు చేయించి, ఒక్కొక్క టికెట్టుకు రూ.5 నుంచి 10వేల రూపాయల వరకు వసూలు చేస్తున్నారని విమర్శించారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి వ్యాపార దృష్టితో ఉన్న పాలక మండలి సభ్యులను వెంటనే తొలగించాలని, లేకుంటే క్షేత్రస్థాయి ఆందోళనలకు దిగుతామని హెచ్చరించారు.

ప్రచార యావ తగ్గించుకుని వీధి దీపాలు ఏర్పాటు చేయండి

ప్రచారం కోసం డిజిటల్ బతుకమ్మల్ని ఏర్పాటు చేస్తున్న ప్రభుత్వం, కూకట్‌పల్లి నియోజకవర్గంలో వీధిదీపాలకి నిధుల్ని మాత్రం ఇవ్వటం లేదని లోక్‌సత్తా పార్టీ నేతలు విమర్శించారు. వీధిదీపాలు లేకపోవటం వల్ల నిత్యం ఏదోక చోట చైన్‌స్నాచింగ్‌లు జరుగుతున్నాయన్నారు. రూ.14 కోట్లతో ఐడీఎల్ చెరువు నుంచి హైటెక్ సిటీ వరకు రోడ్డు వేసినా, వీధిదీపాలను మాత్రం ఏర్పాటు చేయలేదన్నారు. ఈ పండగల సీజన్‌లో అద్దెకు తీసుకున్న వీధి లైట్ల డబ్బులతో ఒక డివిజన్ మొత్తం వీధి దీపాలను ఏర్పాటు చేయవచ్చన్నారు. ప్రభుత్వం ప్రచార యావను తగ్గించుకుని ప్రజలకు సౌకర్యాలు, సేవలు మెరుగుపరచటం మీద దృష్టిపెట్టాలన్నారు. మీడియా సమావేశంలో లోక్‌సత్తా పార్టీ గ్రేటర్ హైదరాబాద్ ప్రధాన కార్యదర్శి సాంబిరెడ్డి, సహ కార్యదర్శి లావణ్య, కూకట్‌పల్లి నియోజకవర్గ ఇంఛార్జి వంశీప్రసాద్, సత్యనారాయణ, జయప్రకాష్, గడ్డం సతీష్ కుమార్ తదితర నేతలు పాల్గొన్నారు.

❖

యూనివర్శిటీ ఆఫ్ ముంబయి క్యాంపస్‌లోని సర్ కొవాసీ జహంగీర్ స్నాతకోత్సవ మందిరంలో నిర్వహించిన 'ఇవోక్ 2015: ప్రజాస్వామ్యం' సమావేశంలో "భారత్‌లో అవినీతిని నిరోధించటంలో సవాళ్లు" అంశంపై యువతనుద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్న లోక్‌సత్తా పార్టీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు డా॥ జయప్రకాష్ నారాయణ్. బ్రిటీష్ డిప్యూటీ హై కమిషన్, ముంబయి, కొలంబియా యూనివర్శిటీ ఇండియా ఛాప్టర్, ప్రిన్స్‌టన్ క్లబ్ ఆఫ్ ఇండియా సంయుక్తంగా ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాయి. దేశంలో అత్యంత ప్రభావశీల కృషి చేసిన వారితో చర్చించే అవకాశాన్ని క్రియాశీల యువతీ యువకులకు కల్పించటం లక్ష్యంగా ఇవోక్ వేదికను నాలుగేళ్ల క్రితం ప్రారంభించారు.

Posting Date 07-11-2015

RNI.Reg. No. APTEL/2010/32219 Postal Reg. No. HD/1126/2013-15 Published on November 1st 2015

మన రాజ్యాంగం ఆచరణాత్మకమైనదని భావిస్తున్నాను. శాంతియుత పరిస్థితుల్లోనూ, యుద్ధ సమయం లోనూ ఈ దేశాన్ని కలిపి ఉంచగల సరళత్వం, సుదృఢత్వం ఈ రాజ్యాంగానికి ఉన్నాయి. ఈ కొత్త రాజ్యాంగం విఫలమైతే, ఆ తప్పు రాజ్యాంగాన్ని అమలు చేసే వారిదే తప్ప, రాజ్యాంగానిది కాదు.

- డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్

(నవంబర్ 26, 1949న రాజ్యాంగం ఆమోదించే సమయంలో)

Book-Post PRINTED MATTER	To,
If not delivered please return to: Lok Satta Times Tulips Apartment, 6-3-655, Flat.No. 407, Behind Civil Supplies Office, Somajiguda Hyderabad- 500082	

Edited, Printed & Published at Hyderabad by Dr. Jayaprakash Narayan, Flat No. B. 504, Pasha Court, Somajiguda, Hyderabad - 500 082, Printed at Kala Jyothi Process Pvt., Ltd., 1-1-60/5, RTC"X" Roads, Hyderabad